

Auteur

Job W.F. Vermeulen
Tuin 65
5103 CD Dongen
Studentnummer: 2078498

Sportnota 2011 - 2014
Een leven lang sporten in Dongen

Afstudeerscriptie
Maart 2010

Stagebedrijf

Gemeente Dongen
Hoge Ham 62
5104 JJ Dongen
Tel: 0162-383200

Dienst: Welzijn, Onderwijs, Burgerzaken (WOB)
Diensthoofd: Dhr. B. van Helvoirt
Cluster: Welzijn en sport

1^e ambtelijke begeleider:

Dhr. T. Schakenraad
Beleidsondersteuner welzijn en sport

2^e ambtelijke begeleider:

Dhr. J. van Leuken
Seniorbeleidsmedewerker Welzijn & Onderwijs

Hogeschool

Fontys Economische Hogeschool Tilburg (FEHT)
Sport Economie en Communicatie (CE-SPECO)
Professor Goossenslaan 1-03
5022 DM Tilburg

1^e begeleider FEHT:

Dhr. E. Wagtmans

2^e begeleider FEHT:

Mevr. L. Reckers

Inleverdatum:
15 maart 2010

Fotografie:
Jan Stads

Voorwoord

Tijdens de nieuwjaarsspeech van burgemeester Simone Dirven –van Aalst, op 4 januari 2010, greep onderstaande passage mijn aandacht.

‘In Dongen doen we dingen samen’

“Een veelzijdig verenigingsleven betekent dat er veel vrijwilligers actief zijn. Dat we veel voor elkaar doen en willen betekenen. Een bruisend verenigingsleven is de bakermat voor sociale en maatschappelijke vorming van de komende generatie. Hier leren onze jonge mensen samen te organiseren, samen te werken en samen te delen. Dit is een belangrijke bouwsteen voor het gevoel van samenhang en verantwoordelijkheid. ‘In Dongen doen we dingen samen’ is de slogan van Dongen. En dat is een hele goeie, want vooral in minder gunstige tijden is het belangrijk dat we samen zaken op pakken en dan is de oplossing sneller gevonden.”

In een notendop omschrijft de burgemeester de gemeentelijke ambitie omschreven. Het sportbeleid kan en wil een belangrijke bijdrage leveren aan de realisatie van deze ambitie.

Deze sportnota kent een voorganger: *Sportnota 2006-2010*. Thema's daaruit komen opnieuw aan de orde. De focus van deze nota ligt op de clustering en het multifunctioneel gebruik van accommodaties, stimuleren van participatie van jeugd en ouderen in het verenigingsleven, ondersteuning van de breedtesport en de ambitie een leven lang sporten. Alle voorwaardenscheppende activiteiten en maatregelen komen in dit beleidsplan aan de orde.

Deze sportnota is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Dongen, dienst Welzijn, Onderwijs en Burgerzaken, Cluster Welzijn en Onderwijs en is gekoppeld aan een afstudeeropdracht uitgevoerd door ondergetekende van de opleiding Sport Economie en Communicatie (SPECO).

Aan de totstandkoming van dit sportbeleidsplan 2011-2014 hebben verschillende personen een bijdrage geleverd. Ik volsta met een beperkt aantal personen die gedurende de gehele ontwikkelperiode een stimulerende en ondersteunende rol hebben vervuld: Ton Schakenraad, Jack van Leuken, Bert van Helvoirt, Olga van Vugt, Mark van Rijen, Edwin Wagtmans en Lilian Reckers. Deze personen wil ik bedanken voor de persoonlijke bijdrage die ze geleverd hebben bij de totstandkoming van de sportnota 2011-2014.

Job Vermeulen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	5
1.1 Opbouw van het beleidskader.....	6
1.2 Methode.....	6
2. ALGEMEEN BELEID.....	8
2.1 Inleiding.....	8
2.2 Huidige situatie	8
2.3 Bouwstenen voor eventuele actualisatie van het beleidskader	9
2.4 Speerpunten 2011-2014 algemeen sportbeleid.....	12
3. SPORTACCOMMODATIES	16
3.1 Inleiding.....	16
3.2 Huidig beleid	16
3.3 Huidige situatie	17
3.4 Bouwstenen voor eventuele actualisatie van het accommodatiebeleid.....	18
3.5 Speerpunten 2011-2014 accommodatiebeleid	21
4. SPORTPARTICIPATIE	26
4.1 Inleiding.....	26
4.2 Jeugd	28
4.3 Ouderen	34
4.3.3 Speerpunten 2011-2014 participatie door ouderen	36
4.4 Overige doelgroepen	39
4.4.4 Speerpunten 2011-2014 participatie voor de overige doelgroepen.....	40
5. ONDERSTEUNING VERENIGINGEN	42
5.1 Inleiding.....	42
5.2 Huidige situatie	42
5.3 Bouwstenen voor eventuele actualisatie van het ondersteuningsbeleid.....	42
5.4 Speerpunten 2011-2014 Ondersteuning verenigingen.....	44
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	48
7. FINANCIËLE VERANTWOORDING 2011-2014	51
7.1 Dekking.....	52
7.2 Budgetoverzicht sport 2009-2010.....	53
8. BIJLAGEN	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
1. Doelstelling, uitgangspunten, randvoorwaarden en toetsingscriteria algemene sportbeleidskader 2006-2010	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2. Tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3. Notulen forumavond	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4. Startnotitie gemeenteraad.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
5. Opinieweergave raadsvergadering.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
6. Schoolsport Dongen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
7. Begrippenlijst	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
8. Visie op maatschappelijke stage.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
9. Wmo beleid 'In Dongen doen we dingen samen'.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
10. Bezettingsgraad gemeentelijke binnensportaccommodaties.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
11. Benchmark begrotingsanalyse.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
12. Ledenontwikkeling sportverenigingen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
13. Onderzoeksresultaten	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
14. Tevredenheid gemeentelijke accommodaties.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
15. Gemeentelijke sportaccommodaties	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
16. Literatuurlijst.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Samenvatting

Uit dit beleidsplan kan geconcludeerd worden dat de speerpunten en ambities die geformuleerd zijn voor succesvolle uitvoering sterk afhankelijk zijn van de financiële middelen. Het sportaanbod in Dongen behouden en verder ontwikkelen binnen de beschikbare financiële situatie met op de achtergrond de ambitie een leven lang sporten is het uitgangspunt.

‘Het oplossen van het tekort aan vrijwilligers en het behoudt van het sportvoorzieningsniveau krijgt de prioriteit.’

De inzet van de combinatiefunctionaris zal de sport in Dongen vooruit helpen en een belangrijke bijdrage leveren aan de ambitie naar een leven lang sporten. Van de inzet van de combinatiefunctie wordt vooralsnog afgezien, waardoor de mogelijkheden tot het waarmaken van de ambitie een leven lang sporten verminderen.

Bij de ontwikkeling van het sportbeleid krijgt het oplossen van het tekort aan vrijwilligers en het behoudt van het sportvoorzieningsniveau prioriteit. Samenwerking met en tussen de verenigingen is de eerste stap naar verbetering van de huidige situatie naar de ambitie een leven lang sporten, passend binnen de financiële kaders. Deze verbetering zal in de toekomst zorgen voor ‘sterke’ verenigingen met een bredere maatschappelijke functie.

De maatschappelijke stage en het vrijwilligerssteunpunt zullen door de gemeente ingezet worden om de verenigingen sterk genoeg te maken om in de toekomst het huidige sportaanbod te behouden en door beter aan te sluiten bij de verschillende doelgroepen. Belangrijkste ontwikkelpunten in dit sportbeleid zijn:

- Stimulering van actieve sportparticipatie door jeugd en ouderen;
- Clustering en multifunctioneel gebruik van accommodaties;
- Samenwerking met en tussen de sportverenigingen.

1. Inleiding

De voorliggende sportnota 'Een leven lang sporten' schetst een beeld van het toekomstig sportbeleid van de gemeente Dongen. De werktitel van deze nota 'Een leven lang sporten' geeft de ambitie van de gemeente Dongen weer: iedere inwoner in Dongen de mogelijkheid bieden een leven lang te kunnen sporten om gezond en sportief te kunnen leven.

Met de vaststelling van de programmabegroting 2009 heeft de gemeenteraad ermee ingestemd dat de werkingsperiode van de voorgaande sportnota verlengd werd tot en met 2010. Met de instemming van de verlenging van de werkingsperiode is tevens vastgesteld om een tussenevaluatie plaats te laten vinden. Met deze tussenevaluatie is in 2009 inzicht gegeven in de stand van zaken rond de uitvoering van de sportnota. Als vervolg op de huidige sportnota dient er voor de periode 2011-2014 een nieuwe nota geschreven te worden. De voorliggende nota is een vervolg op de sportnota die de periode 2006-2010 bestrijkt.

Iedere inwoner in Dongen de mogelijkheid bieden om een leven lang te kunnen sporten.

Vanuit de landelijke overheid krijgt sport steeds meer positieve aandacht. Het benutten van de maatschappelijke waarde van sport wordt uitgedragen in de landelijke sportnota 'De kracht van sport'. De nota benadrukt dat sport veel meer is dan een plezierige en ontspannen manier van vrijetijdsbesteding. Sport heeft invloed op de hele samenleving en draagt bij aan de vergroting van burgerparticipatie, het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen, de integratie van minderheden, de bevordering van de volksgezondheid en de verbetering van de leefbaarheid in achterstandswijken.

De jaarlijkse huldiging van de Dongense sportkampioenen (2010).

1.1 Opbouw van het beleidskader

Voor de opbouw van het beleidskader is voor onderstaande hoofdstukindeling gekozen. De eerste vier inhoudelijke hoofdstukken kennen eenzelfde opbouw. Na een korte inleiding wordt de huidige situatie op het betreffende beleidsgebied uiteengezet. Vervolgens komen de verschillende bouwstenen aan de orde. Met deze bouwstenen worden het landelijk beleid, de aanbevelingen uit de tussenevaluatie, de uitgangspunten van de startnotitie gemeenteraad, uitkomsten veldonderzoek en overige ontwikkelingen bedoeld. Met behulp van deze bouwstenen worden de speerpunten voor de komende beleidsperiode geformuleerd, waarbij er aandacht is voor de inhoudelijke, organisatorische en financiële consequenties.

De hoofdstukken die in deze nota aan de orde komen zijn:

- Hoofdstuk 2: Algemeen beleid
- Hoofdstuk 3: Sportaccommodaties
- Hoofdstuk 4: Sportparticipatie
- Hoofdstuk 5: Ondersteuning verenigingen
- Hoofdstuk 6: Conclusies en aanbevelingen
- Hoofdstuk 7: Financiële verantwoording
- Hoofdstuk 8: Bijlagen

1.2 Methode

Met behulp van verschillende bouwstenen is de voorliggende sportnota 2011-2014 ontwikkeld.

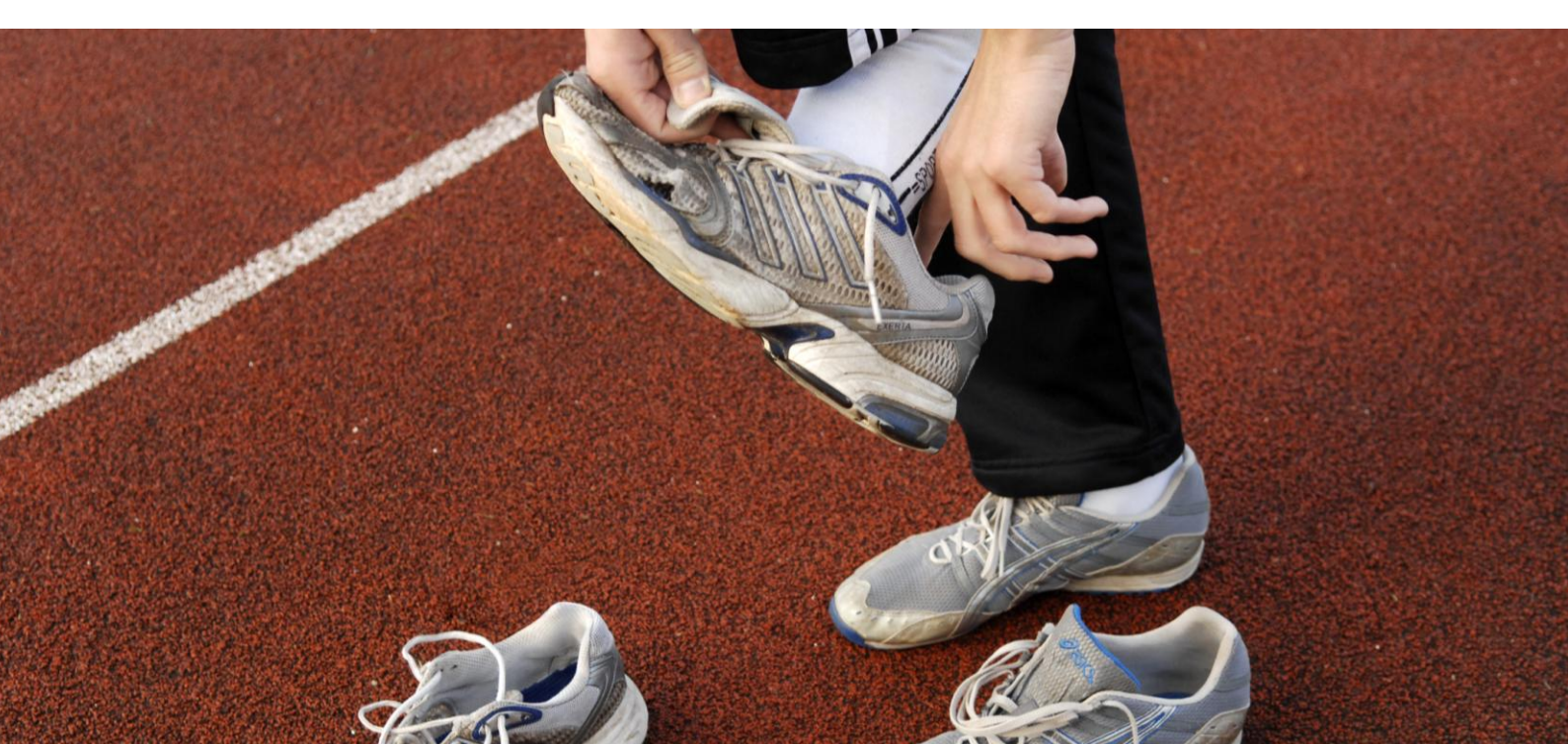
- 1) De eerste bouwsteen die als 'onderlegger' is gebruikt in deze ontwikkeling is zojuist beschreven in de vorm van een tussenevaluatie, die een tussenstand geeft van de realisatie van het sportbeleid 2006-2010¹. De tussenevaluatie is door de gemeenteraad vastgesteld in augustus 2009.
- 2) Vervolgens is het huidige beleid per onderwerp gespiegeld aan het landelijke beleid. Het landelijk beleid bestaat uit de beleidsbrief De Kracht van Sport (oktober 2007) en de nota's Tijd voor Sport (september 2005) en Samen voor Sport (juni 2006).
- 3) a. Om te kunnen toetsen in hoeverre het beleidskader uit de nota 2006-2010 nog voldoet voor de beleidsperiode 2011-2014 is er een veldonderzoek gestart onder de sportverenigingen en commerciële sportaanbieders in Dongen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een enquête, waarbij de resultaten betrekking hebben op ruim 9.000 sportende Dongenaren².
b. De enquêteresultaten zijn gepresenteerd aan de sportverenigingen en bedrijven tijdens een speciaal georganiseerde forumavond. Vervolgens zijn de verenigingen op deze forumavond onderling met elkaar in discussie gegaan over de onderwerpen: jeugd, ouderen, vrijwilligers en samenwerken met als thema 'Een leven lang sporten'. De discussie heeft gezorgd voor veel kwalitatief goede inbreng die bij heeft gedragen aan de ontwikkeling van voorliggende sportnota³.
- 4) Met het onderdeel startnotitie gemeenteraad wordt aangegeven welke beleidspunten volgens de gemeenteraad aandacht verdienen⁴. De startnotitie is vastgesteld door de gemeenteraad op 3 december 2009.
- 5) Met overige ontwikkelingen worden lopende of voorgaande onderzoeken, besluiten of gemeentelijke ontwikkelingen bedoeld. Deze ontwikkelingen hebben betrekking op het hoofdstuk dat wordt behandeld. Voor het komende beleidskader dient rekening gehouden te worden met deze ontwikkelingen.

¹ De tussenevaluatie is toegevoegd in bijlage 2

² De onderzoeksresultaten zijn toegevoegd in bijlage 13

³ De notulen van de forumavond zijn toegevoegd in bijlage 3

⁴ De startnotitie van de gemeenteraad is toegevoegd in bijlage 4. In bijlage 5 is de opinieweergave van de gemeenteraad bijgevoegd.

2. Algemeen beleid

2.1 Inleiding

De gemeente Dongen wil ervoor zorgen dat zoveel mogelijk Dongenaren een leven lang kunnen sporten. Want sporten is niet alleen gezond voor lichaam en geest. Mensen die sporten en bewegen ontmoeten elkaar, maken contact en leren elkaar kennen. Daarom wil de gemeente Dongen meer inwoners aan het sporten krijgen.

2.2 Huidige situatie

Het algemene beleidskader is gedurende de beleidsperiode 2006-2010 toegepast. De speerpunten uit dat beleid waren:

- I. Meer accent op de stimulerende en ondersteunende rol van de gemeente;
- II. Meer aandacht voor multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen;
- III. Onderzoek naar de "groene velden complexen"⁵ die in aanmerking kunnen komen voor privatisering⁶ of verzelfstandiging⁷;
- IV. Het aanscherpen van het beleid met betrekking tot verstrekken van investeringssubsidies.

De gemeente heeft haar stimulerende rol tot uitvoering gebracht met de inzet van het Buurt, Onderwijs en Sport (BOS) project. De inzet van dit project heeft bijgedragen aan de verbetering van de gezondheid en vermindering van de bewegingsarmoede onder de jeugd. Met de start van het 'senioren actief project' in 2010 wil de gemeente ouderen stimuleren meer te sporten en te bewegen.

In de beleidsperiode 2006-2010 is specifieke aandacht besteed aan de multifunctionaliteit van de sportaccommodaties. Deze multifunctionaliteit is tot uitvoering gebracht met de aanleg van een kunstgrasveld, de bouw van de multifunctionele Kelly van Zonzaal, de verbetering en uitbreiding van de verlichting van het Hertog Janveld⁸ en het multifunctioneel gebruik van gymzaal en kantine De Gaasjes voor buitenschoolse opvang .

Het aanscherpen van het beleid met betrekking tot het verstrekken van investeringssubsidies en het privatiseren of verzelfstandigen van de 'groene velden complexen' is de afgelopen beleidsperiode onder de aandacht gebracht van de sportverenigingen. De verenigingen hebben te kennen geven vooralsnog niet tot privatisering over te willen gaan.

De doelstelling, uitgangspunten, randvoorwaarden en toetsingscriteria van het huidige algemene sportbeleidskader 2006-2010 zijn te vinden in de bijlage 1. Naast het algemene sportbeleidskader heeft de gemeente ook uitgangspunten en richtlijnen vastgelegd met betrekking tot verzelfstandiging en privatisering van sportaccommodaties en de zogenaamde 1/3 regeling⁹. In de afgelopen beleidsperiode 2006-2010 is er door de verenigingen geen gebruik gemaakt van investeringssubsidies. De verzelfstandiging- en privatiseringsuitgangspunten en richtlijnen zijn in bijlage 1 toegevoegd.

⁵ Alle sportaccommodaties met een grasoppervlakte.

⁶ De vereniging draagt zorg voor het totale onderhoud en de instandhouding van de sportaccommodatie.

⁷ De vereniging draagt zorg voor het onderhoud en de instandhouding van de opstallen van de sportaccommodatie. De gemeente draagt de zorg voor het overig deel van de accommodatie.

⁸ De verlichting op het Hertog Janveld heeft ervoor gezorgd dat voetbal vereniging Olympia '60 in de avonden gebruik kan maken van het veld.

⁹ De 1/3 regeling is een financieringsregeling voor nieuwbouw of uitbreiding van de sportaccommodaties. Hierbij wordt een verdeelsleutel voor de verdeling van de kosten gehanteerd. 1/3 verenigingen, 1/3 gemeente en 1/3 een lening van gemeente aan de vereniging. Uitgebreide informatie is te vinden in bijlage 1.

2.3 Bouwstenen voor eventuele actualisatie van het beleidskader

2.3.1 Landelijk beleid versus lokale situatie

Sport heeft een duidelijke plaats in het Beleidsprogramma van de Rijksoverheid 2007-2011 getiteld "Samen werken, samen leven". Het kabinet acht sport van groot belang voor de samenleving. Daarbij staat de intrinsieke waarde¹⁰ van sport voorop. Het kabinet steunt de sport vooral om de maatschappelijke waarden waaraan sport een bijdrage levert.¹¹

In het kort samengevat streeft het kabinet naar het volgende:

Een sportieve samenleving waarin zowel veel aan sport wordt gedaan als van sport wordt genoten.

In het beleidsplan van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) getiteld 'De kracht van sport'(februari 2008), wordt verder gebouwd op de pijlers: bewegen, meedoen en presteren. De pijlers bewegen en meedoen komen in het voorliggende beleidsplan aan bod in het hoofdstuk participatie. Presteren krijgt binnen de gemeente Dongen geen prioriteit omdat de prioriteit wordt gelegd bij de stimulering van de breedtesport.

Met de inzet van het project Brede school, sport en cultuur als vervolg op het Buurt Onderwijs Sport (BOS) project heeft het Rijk ingezet op het leggen van dwarsverbanden tussen het beleidsterrein sport en andere beleidsterreinen zoals onderwijs, volksgezondheid, buurtwerk en ruimtelijke ordening. Met de inzet van combinatiefunctionarissen¹² kunnen bruggen tussen deze beleidsterreinen in de praktijk tot uitvoering gebracht worden.

Op basis van de ervaringen en resultaten op de BOS impuls blijkt uit de tussenevaluatie dat het lokale sportbeleid goed aansluit aan bij de landelijke ontwikkelingen. Voor de komende beleidsperiode 2011-2014 moeten echter stappen gezet worden om in te blijven spelen op de landelijke ontwikkelingen. De invoering van de Impuls brede school, sport en cultuur en de inzet van de combinatiefuncties is hierin de belangrijkste ontwikkeling. In de volgende hoofdstukken van deze sportnota zal er specifiek ingegaan worden op de inzet, het belang en de financiële inspanning van de combinatiefunctie.

2.3.2 Aanbevelingen uit tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010

- Ondanks de grote meerwaarde die de Impuls brede school, sport en cultuur voor Dongen zal hebben en de belangrijke bijdrage aan de realisatie van de ambitie "Een leven lang sporten" is er vooralsnog geen financiële ruimte voor de uitvoering van het project¹³.
- Gelet op de financiële situatie van de gemeente moet bij de plannen en verzoeken tot nieuwbouw meer gewicht toegekend worden aan de financiële mogelijkheden van de gemeente.

2.3.3 Uitgangspunten startnotitie gemeenteraad

Bij de ontwikkeling van de sportnota 2011-2014 wordt door de raad voorgesteld om:

- Het huidige beleid te evalueren en te toetsen aan het landelijke beleid;
- Speciale aandacht te schenken aan: het beweegaanbod en de mogelijke invoering van de Impuls brede school, sport en cultuur;
- Sport nog meer te bezien in samenhang met andere beleidsterreinen zoals zorg, gezondheid, onderwijs, ouderen en groepen in Dongen die een achterstand hebben op sportgebied. Hierbij wordt er extra aandacht geschonken aan fitheid, gezondheid, de landelijke tendens (beweegnorm), sociale ontplooiing en

¹⁰ De kwaliteit van de sportactiviteit zelf: plezier in bewegen, ontspanning, ontplooiing, etc.

¹¹ Sportbeleid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport "De kracht van sport".

¹² Functies waarbij professionals deels werkzaam zijn in de sport en deels elders, bijvoorbeeld in het onderwijs. Enerzijds haalt de sport met dit type functies de gewenste professionalisering binnen waarmee ook de vrijwillige inzet wordt ondersteund, en ontstaan er aantrekkelijke fulltime banen die

¹³ Zie gemeentelijke prioriteitennota 2010 en de programmabegroting 2010.

integratie en waar mogelijk tevens bijdraagt aan het algemene WMO beleidskader (Integraal beleid);

- Bij het opstellen van de sportnota 2011-2014 rekening te houden met betaalbaarheid, efficiency, zuinig ruimtegebruik en kwaliteit.

Bovenstaande uitgangspunten komen terug in de speerpunten voor het algemene sportbeleid en in de opvolgende hoofdstukken accommodaties, participatie en ondersteuning.

2.3.4 Uitkomsten veldonderzoek

De conclusie uit de evaluatie van de sportnota, waarin wordt aangegeven dat er in de afgelopen beleidsperiode met name aandacht is besteed aan de mate van multifunctionaliteit, wordt onderstreept.

Tijdens de forumavond, waar veel sportbestuurders van de sportverenigingen uit Dongen deelname aan de discussie, is gesproken over de mogelijkheden om de ambitie 'een leven lang sporten' te bereiken. De verenigingen gaven aan dat hiervoor eerst de huidige knelpunten verholpen moeten worden.

Eerste aandachtspunt is de behoefte aan gemeentelijke ondersteuning. De gemeente moet zich daarbij gaan richten op een stimulerende rol op het gebied van samenwerking en een ondersteunende rol op het gebied vrijwilligersondersteuning en participatie van jeugd en ouderen.

Het tweede belangrijke onderzoeksresultaat met betrekking tot het algemene beleidskader heeft betrekking op aandachtspunt 2 van de uitgangspunten uit het sportbeleid 2011-2010 in bijlage 1.

Professionele sportbeoefening of sportbeoefening met een commercieel karakter komt niet in aanmerking voor gemeentelijke ondersteuning.

Commerciële sportaanbieders bieden specifieke beweegprogramma's voor ouderen aan. Deze programma's kunnen worden aangepast op de wensen en mogelijkheden van de ouderen, waarbij er intensieve begeleiding aanwezig is. In de praktijk blijkt deze aanpak te werken, gezien de groei in ledenaantallen. In de actuele situatie, waarin commerciële aanbieders groeien in ledenaantal en aanbod, moet samenwerking met commerciële partijen niet op voorhand uitgesloten worden. In de toekomst kan een samenwerking met commerciële sportaanbieders zorgen voor een verbetering van de seniorenparticipatie.

Het veldonderzoek geeft aan dat het huidige algemene beleid weinig aanpassingen behoeft. Vanuit de verenigingen blijkt dat er veel problemen zijn met het invullen van vrijwilligersfuncties en het werven van (geschikte) vrijwilligers. Versterking van de verenigingen is een aandachtspunt voor de gemeente alsmede de samenwerking met commerciële sportaanbieders die in de praktijk steeds meer ouderen sporters aan zich weten te binden.

2.3.5 Overige ontwikkelingen

Het sportbeleid moet passen binnen de algemene missie van de gemeente Dongen. Tevens moet het sportbeleid aansluiten bij de missie van de dienst Welzijn, Onderwijs, Burgerzaken (WOB). Belangrijke nieuwe ontwikkeling is de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). De Wmo heeft als uitgangspunt dat iedere inwoner in Dongen mee kan doen. Sport behoort binnen dit Wmo kader tot één van de middelen die ingezet wordt om dit doel te bereiken¹⁴.

Missie gemeente Dongen

De missie van de gemeente Dongen geeft aan waar de gemeente haar bestaansrecht aan ontleent en waaraan de gemeente steeds moet werken. De missie is als volgt geformuleerd:

"De gemeente zet zich in om het door de inwoners van Dongen gewenste klimaat te creëren en in stand te houden, zodat Dongen een gemeente is waar het prettig wonen, werken en

¹⁴ Een korte uiteenzetting over het Wmo beleid is te vinden in bijlage 9.

leven is en waar maatschappelijke participatie voor iedereen en zoveel mogelijk beschikbaar is.”

Het sportbeleid in Dongen past binnen de gemeentelijke missie. Met name prettig leven en maatschappelijke participatie zijn de onderwerpen waar dit sportbeleid aan bij kan bijdragen. In het hoofdstuk participatie worden deze onderwerpen verder uitgewerkt.

Missie gemeentelijke dienst Welzijn, Onderwijs, Burgerzaken (WOB)

De missie van de dienst WOB is vastgelegd in de programmabegroting 2010 onder programma 7 Maatschappelijk welzijn.

Het beoogde maatschappelijk effect van de dienst WOB is om in algemene zin zorg te dragen dat voor de burger:

- a. *een adequaat (basis-)voorzieningenaanbod op het vlak van opvang, ontplooiing, ontspanning en ontmoeting aanwezig is.*
Deze doelstelling heeft binnen het sportbeleid betrekking op de gemeentelijke sportaccommodaties. In het hoofdstuk accommodaties zal hier verder op ingegaan worden.
- b. *welzijnstekorten op het vlak van het maatschappelijk welzijn (gezondheid, deelname aan sociaal en maatschappelijk verkeer) zijn voorkomen, verminderd of opgelost.*
Deze doelstelling is een belangrijk aandachtspunt binnen het sportbeleid. In het hoofdstuk participatie zal verder ingegaan worden op de gezondheid en deelname aan sociaal en maatschappelijk verkeer binnen de sport.
- c. *lacunes in het voorzieningen- en activiteitenaanbod op het vlak van het maatschappelijk welzijn zijn weggenomen.*
Lacunes binnen het huidige sportbeleid zijn te vinden in de ondersteuning van verenigingen. Hier kan en moet de gemeente in de komende beleidsperiode intensiever op in spelen. In het hoofdstuk ondersteuning van verenigingen zullen de lacunes uit het huidige beleid specifiek aan bod komen.

Wmo beleidskader

De belangrijkste maatschappelijke ontwikkeling is de invoering van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning per 1 januari 2007. Onderstaand citaat weerspiegelt in belangrijke mate de visie van de gemeenteraad op de Dongense samenleving en op de rollen en verantwoordelijkheden van gemeente en haar burgers.

*“De inwoners van Dongen participeren in de samenleving op een manier die past bij hun leeftijd en levensfase en nemen daarbij hun eigen verantwoordelijkheid.
De gemeente investeert in de sociale infrastructuur van Dongen en schept hiermee voorwaarden die het mogelijk maken dat haar burgers de verantwoordelijkheid voor zichzelf én anderen kunnen nemen. Juist de onderlinge verbanden tussen (groepen) mensen en organisaties maken het mogelijk dat zoveel mogelijk burgers mee (gaan) doen en blijven doen aan de samenleving. De gemeente vormt een vangnet voor degenen met beperkingen die zichzelf, ondanks hulp van hun netwerk, niet weten te redden...”*

De WMO heeft betrekking op de gehele inhoud van de voorliggende sportnota. De sport kan en moet een bijdrage leveren aan zowel participatie, *participeren in de samenleving*; als in de ondersteuning van de verenigingen, waar samenwerken tussen en met verenigingen, *Burgers kunnen zelf verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en anderen*, aan bod komt.

2.4 Speerpunten 2011-2014 algemeen sportbeleid

Met betrekking tot het algemene sportbeleid kan geconcludeerd worden dat het huidige beleidskader nog voldoet aan de actuele stand van zaken en de ambitie naar een leven lang sporten. Hierbij dienen de volgende speerpunten te worden meegenomen.

Speerpunt 1

Het huidige algemene beleidskader, met enkele accentverschuivingen, toe passen op de nieuwe beleidsperiode 2011-2014.

Inhoudelijke consequenties

De uitgangspunten en randvoorwaarden van het sportbeleid 2006-2010 passen binnen de ontwikkeling van het nieuwe sportbeleid. Het accent van het algemene sportbeleid wordt voor de komende beleidsperiode gelegd op participatie van jeugd en ouderen met de ambitie een leven lang sporten.

Deze accentverschuiving heeft tot doel:

Een bijdrage te leveren aan de ambitie tot een leven lang sporten in Dongen waartoe een gevarieerd sportaanbod, voldoende en kwalitatief goede sportvoorzieningen en de betaalbaarheid van sport een bijdragen leveren.

De accentverschuiving draagt bij aan de algemene doelstelling sport van de gemeente Dongen. In de opvolgende hoofdstukken en bijbehorende speerpunten van deze hoofdstukken staan de manier waarop de doelstelling bereikt kan worden beschreven.

Planning

De speerpunten uit de komende hoofdstukken zullen een bijdrage leveren bij de realisatie van de doelstelling. Bij deze speerpunten is een korte planning weergegeven. De uitvoering van het gehele beleidsplan en bijbehorende doelstelling zal in de komende beleidsperiode (2011-2014) plaatsvinden. Ook de geschatte inzet van de ambtelijke uren is bij ieder speerpunt terug te vinden.

Organisatorische consequenties

De organisatorische consequenties omvatten alle activiteiten voor de uitvoering van de speerpunten in de beleidsperiode 2011-2014. Deze consequenties worden in de komende hoofdstukken per onderwerp behandeld.

Financiële consequenties

De financiële consequenties omvatten alle financiële inspanningen met betrekking tot de uitvoering van het sportbeleid. In hoofdstuk 7, financiële verantwoording, staan alle financiële consequenties voor het sportbeleid benoemd.

Speerpunt 2

Uitgangspunt 2 van het algemene sportbeleid aanpassen op de volgende manier: Het financieel ondersteunen van professionele sportbeoefening(topsport) en commerciële sportbedrijven behoort in beginsel niet tot de uitgangspunten van het gemeentelijk sportbeleid.

Inhoudelijke consequenties

Het vooraf uitsluiten van samenwerking met commerciële sportaanbieders wordt niet verstandig geacht. Door het aanpassen van het uitgangspunt naar de bovenstaande vorm is het mogelijk een samenwerking met commerciële sportaanbieders op te starten.

Samenwerking met commerciële sportaanbieders kan een stimulerende bijdrage leveren in de sportparticipatie en de ambitie een leven lang sporten. De mogelijkheid en de meerwaarde van samenwerking met commerciële sportaanbieders moet in de komende beleidsperiode gezien worden.

Planning

In het eerste beleidsjaar (2011) wordt de prioriteit gelegd bij de samenwerking met en tussen de verenigingen. In het tweede beleidsjaar (2012) moet in overleg met de commerciële aanbieders onderzocht worden of er samenwerkingsverbanden mogelijk zijn. Mocht een samenwerking tot de mogelijkheden behoren, dan kan hier in de opvolgende beleidsjaren (2013-2014) uitvoering aan gegeven worden.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Eerste beleidsjaar: 40 uur

Tweede beleidsjaar: 40 uur

Derde beleidsjaar: 40 uur

Vierde beleidsjaar: 40 uur

Totale inzet ambtelijke uren: 160 uur

Organisatorische consequentie

De mogelijkheden tot samenwerkingsverbanden moeten door middel van gesprekken met een vertegenwoordiging van de commerciële sportaanbieders aan de orde komen. De basis ligt bij de forumavond waar bleek dat commerciële sportaanbieders een steeds grotere aantrekkingskracht hebben op ouderen en een waardevolle partner van de gemeente kunnen worden. Lacunes in het huidige sportaanbod moeten met behulp van de commerciële sport ingevuld worden.

Financiële consequenties

Voor het uitvoeren van de planning hebben de kosten enkel betrekking op de geschatte inzet van ambtelijke uren. De uren die vrijkomen door afronding van 'oud' beleid worden ingezet voor de uitvoering van 'nieuw' beleid. Bij een samenwerking met commerciële sportaanbieders blijft het uitgangspunt van de gemeente dat de commerciële sportbedrijven geen financiële ondersteuning van de gemeente ontvangen.

Speerpunt 3

Een juiste balans vinden tussen financiële beperkingen en gemeentelijke ambities op sport- en beweeggebied.

Inhoudelijke consequenties

- Alleen aanvragen die niet uitgesteld kunnen worden of vanwege veiligheidsredenen ondersteuning vereisen, komen in aanmerking voor een financiële ondersteuning. Bij aanvragen voor nieuwbouw en/of aanpassingen aan een accommodatie wordt niet alleen gekeken naar de aanvraag van de betreffende vereniging, maar wordt ook het aanbod/voorzieningsniveau van de overige sportaccommodaties betrokken.
- Bij de uitvoering van het sportbeleid moeten de financiële beperkingen meegewogen worden. Echter, aan het project Impuls brede school, sport en cultuur en de bijbehorende combinatiefunctie wordt veel meerwaarde toegekend.
Ten opzichte van de voorgaande beleidsperioden zal er zuiniger en zorgvuldiger met het beschikbare budget omgegaan moeten worden. Dit betekent dat de prioriteiten gesteld moeten worden op uitgaven die niet uitgesteld kunnen worden en een bijdrage leveren aan de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen en ambitie.
- Binnen de gemeentelijke organisatie zullen de huidige aantal ambtelijke uren zo efficiënt en effectief mogelijk besteed moeten worden. Ruimte voor extra inzet van medewerkers is vooralsnog niet mogelijk gezien de financiële situatie.

Planning

Gedurende de gehele beleidsperiode (2011-2014) moeten er prioriteiten gesteld worden. Het overzien van de werkzaamheden en bijbehorende prioritering moet een half jaarlijks terugkerende activiteit worden.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Eerste beleidsjaar: 12 uur

Tweede beleidsjaar: 12 uur

Derde beleidsjaar: 12 uur

Vierde beleidsjaar: 12 uur

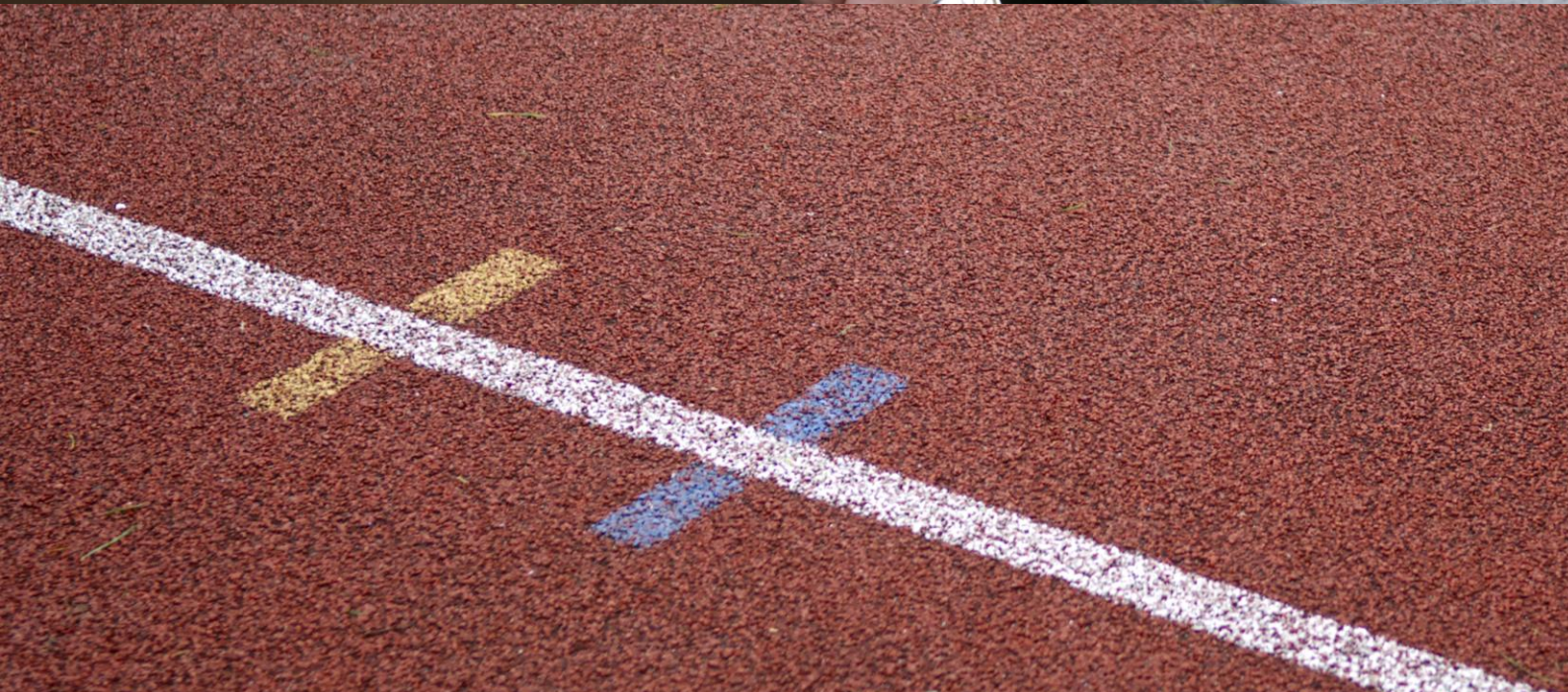
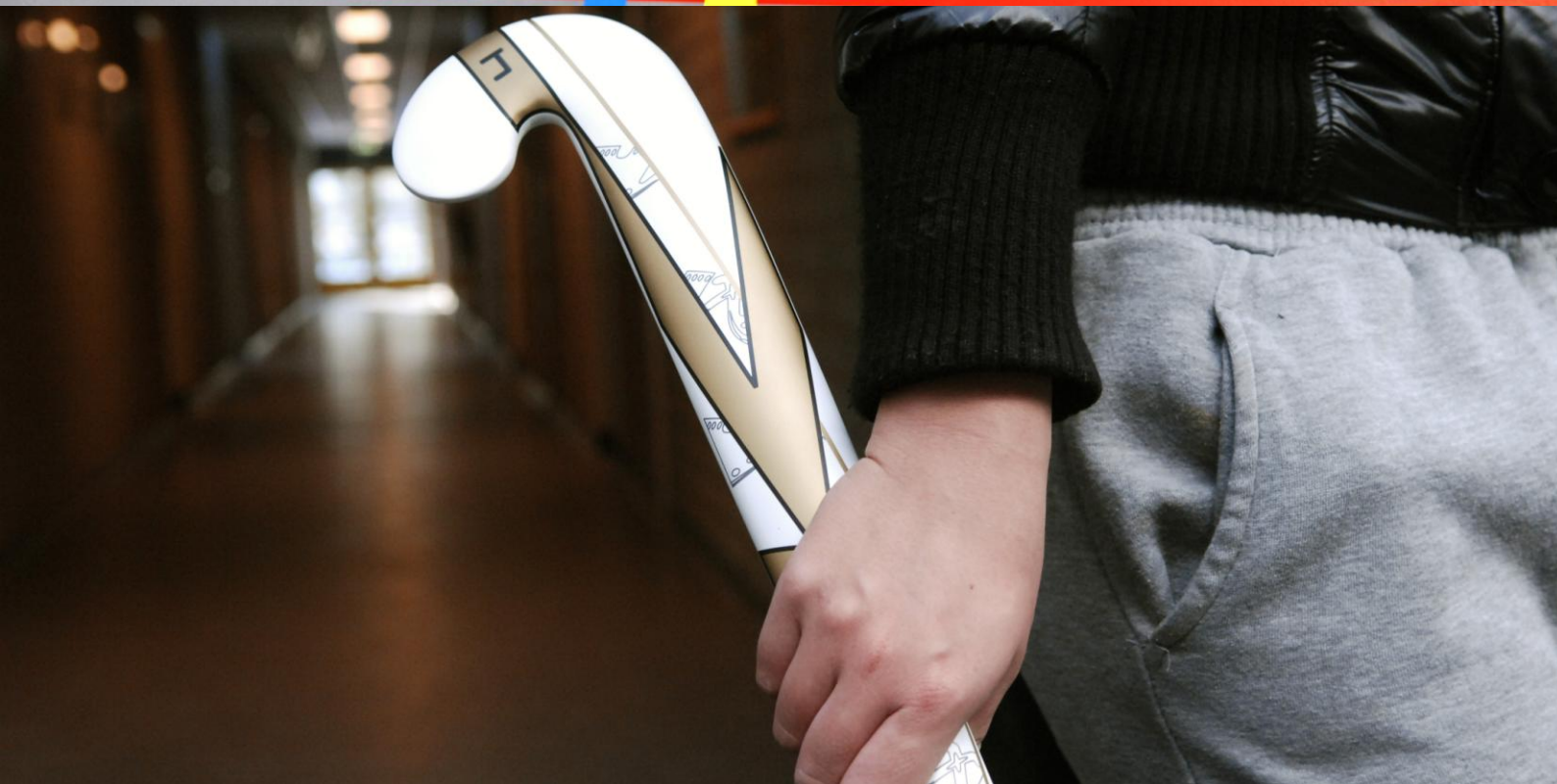
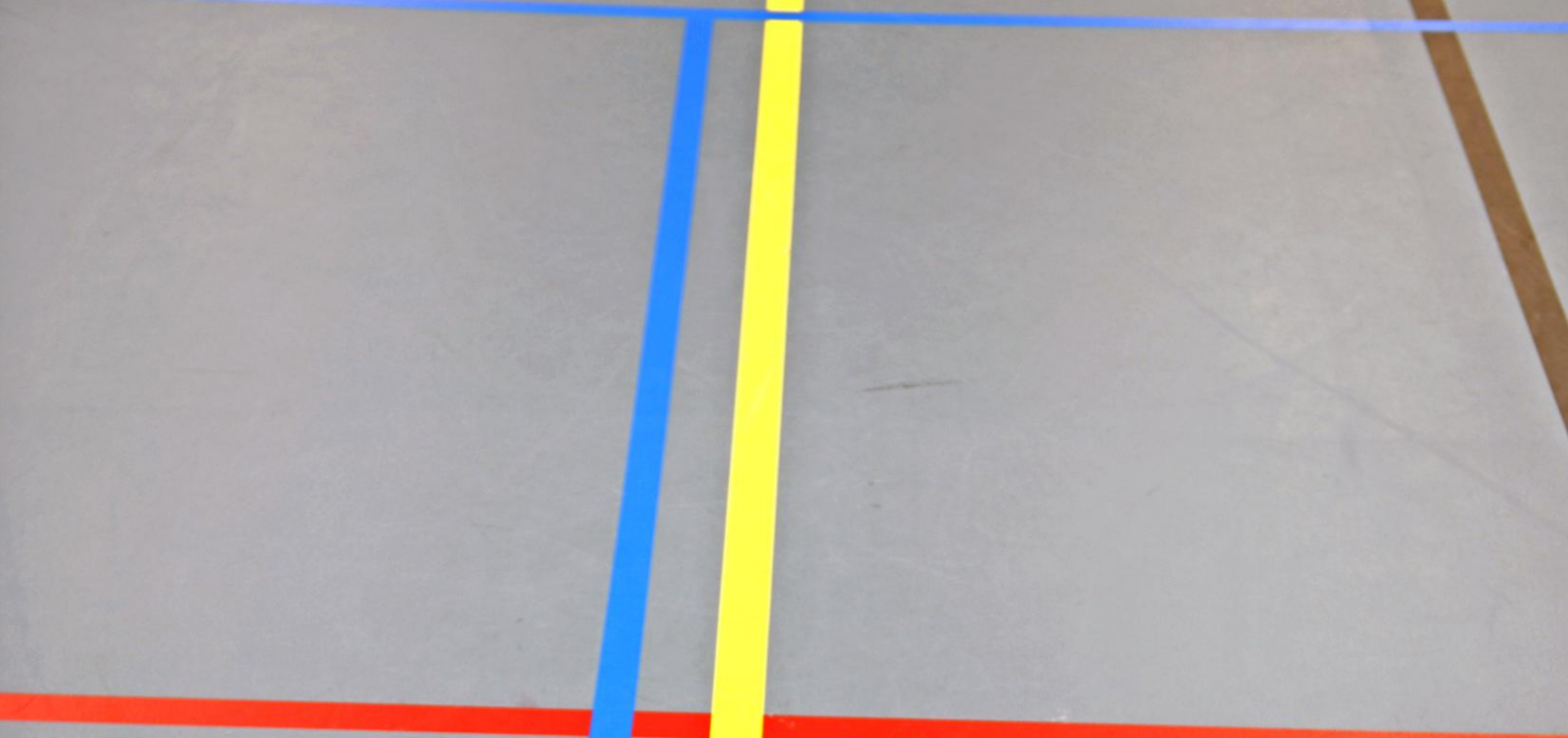
Totale inzet ambtelijke uren: 48 uur

Organisatorische consequenties

Prioriteit aanbrengen binnen het gemeentelijk sportbeleid en de ambtelijke werkzaamheden. Gedurende de gehele beleidsperiode (2011-2014) zal het sportbeleid uitgevoerd worden binnen de bestaande financiële kaders. Extra bezuinigingen op het budget, binnen de beleidsperiode (2011-2014) zijn niet uit te sluiten. Gezien de financiële situatie en vooruitzichten is het in stand houden van het huidige sport en voorzieningsniveau de primaire opdracht.

Financiële consequenties

Bij de vaststelling van de programmabegroting van de gemeente Dongen worden de financiële dekking en inhoudelijke prioriteiten vastgesteld. De financiële consequenties worden in jaarlijkse termijnen opgenomen in de programmabegroting van de gemeente Dongen.

3. Sportaccommodaties

3.1 Inleiding

Als vervolg op het algemene beleid wordt er ingezoomd op sportbeleid van: accommodaties, participatie en ondersteuning. In dit hoofdstuk wordt er dieper ingegaan op de sportaccommodaties in de gemeente. Met het opstellen en uitvoeren van het accommodatiebeleid wil de gemeente Dongen opvang, ontplooiing, ontspanning en ontmoetingsmogelijkheden bieden waarbij er op een veilige en verantwoorde manier gesport kan worden.

*Accommodaties voor
opvang, ontplooiing,
ontspanning en
ontmoetingsmogelijkheden*

3.2 Huidig beleid

De sportverenigingen die gebruik maken van accommodaties en vallen onder gemeentelijk eigendom¹⁵ kennen verschillende ingebruiknemingsvormen, waarbij er onderscheid bestaat tussen beleid voor:

- Gemeentelijke accommodaties;
Bij een gemeentelijke accommodaties draagt de gemeente zorg voor het onderhoud van de gehele accommodatie exclusief kantine/clubgebouw. Als tegenprestatie betaald de vereniging die gebruik maakt van de accommodatie huur.
- Verzelfstandigde accommodaties;
Bij verzelfstandigde accommodaties draagt de gemeente zorg voor het onderhoud van de speelvelden. De vereniging draagt zorg voor het onderhoud van de opstallen en kleedkamers. Als tegenprestatie wordt de huurprijs van de accommodatie verlaagd.
- Geprivatiseerde accommodaties.
Bij geprivatiseerde accommodatie draagt de vereniging zorg voor het onderhoud en instandhouding van de gehele accommodatie. Als tegenprestatie hoeft de vereniging geen huur voor de accommodatie te betalen.

Met betrekking tot gemeentelijke accommodaties wordt gesteld dat:

- Alle accommodaties volgens de richtlijnen van NOC*NSF¹⁶ en met behulp van de meerjaren onderhoudsprognoses (m.o.p.) onderhouden wordt.
- Aanvragen met betrekking tot gemeentelijke sportaccommodatie worden getoetst aan de richtlijnen van NOC*NSF.

Met betrekking tot geprivatiseerde accommodaties wordt gesteld dat de:

- Gemeente toezicht houdt op de realisatie van het onderhoud bij accommodaties. Hiertoe behoort ook de controle op de financiële reserveringen van de verenigingen voor het meerjarig onderhoud.
- Verenigingen voor accommodatie investeringen gebruik kunnen maken van de 1/3 regeling.

¹⁵ Een overzicht van gemeentelijke sportaccommodaties is te vinden in bijlage 15.

¹⁶ Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie (NOC*NSF) is de bundeling van de georganiseerde sport in Nederland.

3.3 Huidige situatie

Het sportaccommodatiebeleid is in de beleidsperiode 2006-2010 met onderstaande speerpunten toegepast.

- De verhoging van de bezettingsgraad van binnen- en buitensport;
- Renovatiewerkzaamheden aan de gymzalen;
- Ontwikkeling van een meerjaren onderhoud;
- Mogelijk clusteren van binnensportaccommodaties;
- Meer multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen;
- Aanleg van een kunstgrasveld op sportcomplex De Biezen;
- Accommodatie tarievenbeleid.

Bovengenoemde speerpunten zijn in de beleidsperiode 2006-2010 gerealiseerd. Uit onderzoek is gebleken dat de bezettingsgraad ten opzichte van de nulmeting uit 2005 gemiddeld voor alle accommodaties is verbeterd¹⁷. De meerjaren onderhoudsprognoses (mop) zijn in kaart gebracht en opgenomen in de begroting. Aan de hand van deze mop worden de accommodaties jaarlijks geïnspecteerd. Het noodzakelijke onderhoud wordt uitgevoerd en de resultaten van de inspecties worden verwerkt in de mop.

De mogelijkheden tot clustering van binnensportaccommodaties, moet met behulp van het accommodatieonderzoek beantwoord worden en is onder andere afhankelijk van de wel of niet te ontwikkelen brede school. Dit onderzoek zal medio 2010 afgerond worden.

Het meer multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen is onder andere tot uitvoering gebracht met de aanleg van een kunstgrasveld op sportcomplex De Biezen, de bouw van de multifunctionele Kelly van Zonzaal, de verbetering en uitbreiding van de verlichting van het Hertog Janveld en het multifunctioneel gebruik van gymzaal en kantine De Gaasjes voor buitenschoolse opvang. Met betrekking tot het accommodatie tarievenbeleid is er voor "tussenvariant C"¹⁸ gekozen. Dit houdt in dat de tarieven gedeeltelijk marktconform gemaakt zijn waarbij er sprake is van een beperkte verhoging van de tarieven.

Gesteld kan worden dat de gemeente Dongen de voorgaande beleidsperioden veel heeft geïnvesteerd in de sport¹⁹. De gemeente Dongen streeft een hoog voorzieningenniveau na. Dit blijkt onder andere uit de aanwezigheid van een zwembad (wedstrijd- en recreatiebad) een atletiekcomplex, de aanwezigheid van verschillende kunstgrasvelden en vier voetbalverenigingen met een eigen accommodatie. Behalve het hoge voorzieningenniveau moet de sport betaalbaar en toegankelijk zijn voor de Dongenaren. Laagdrempeligheid is een belangrijk speerpunt van de gemeente. Kortom, Dongen wil sportbeoefening bevorderen en streeft naar een breed en betaalbaar sportaanbod.

De multifunctionele Kelly van Zon zaal in Dongen.

¹⁷ Een overzicht van de behaalde dekkingspercentages is te vinden in bijlage 10.

¹⁸ De inhoud van deze tussenvariant en een overzicht van de gerealiseerde dekkingspercentages uit 2008 zijn te vinden in de tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010 in bijlage 2.

¹⁹ Een overzicht van de uitgaven aan sport afgezet in een benchmark zijn te vinden in bijlage 11.

3.4 Bouwstenen voor eventuele actualisatie van het accommodatiebeleid

3.4.1 Landelijk beleid versus lokale situatie

Vanuit de landelijke overheid is er aandacht voor de verbetering van de fysieke en sociale omgeving ter bevordering van een actieve en gezonde leefstijl. Daarbij wordt een integraal beleid nagestreefd in samenwerking met de ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), Verkeer en Waterstaat, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het programmaministerie Wet Werk en Inkomen. Bij deze samenwerking valt te denken aan een inrichting van de ruimtelijke omgeving die uitnodigt tot sport en bewegen (zoals sportvelden in wijk, multifunctionele accommodaties voor school en sport, fietspaden, etc.).

Een specifiek sportaccommodatiebeleid kent de landelijke overheid niet. Wel wordt er door het Rijk aangegeven dat er voor het functioneren van de sportverenigingen een effectieve en efficiënte landelijke sportinfrastructuur noodzakelijk is. Sportaccommodaties en voorzieningen dienen daarbij tevens een bijdrage te leveren aan een sportieve samenleving.

Landelijk wordt een integraal beleid nagestreefd voor een optimale afstemming tussen wonen, werken en recreatie. Voor de gemeente Dongen geldt dat integraal werken verder ontwikkeld kan worden. In de komende beleidsperiode (2011-2014) moet worden gezien hoe sport en bewegen meer kan worden gestimuleerd door de inrichting van de ruimtelijke omgeving. Met het huidige hoge voorzieningenniveau is er geen acute noodzaak om het huidige voorzieningenaanbod uit te breiden. In de komende beleidsperiode wordt ingezet op het behoud van het huidige voorzieningenaanbod zonder afbreuk te doen aan de laagdrempeligheid van de sport.

3.4.2 Aanbevelingen uit tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010

- Om het huidige sportvoorzieningenaanbod te kunnen waarborgen is een beter multifunctioneel gebruik en clustering van de gemeentelijke (binnensport)accommodaties noodzakelijk.
Om de mogelijkheden in kaart te brengen is er in de voorgaande beleidsperiode (2006-2010) voor gekozen om een accommodatieonderzoek uit te laten voeren. Dit onderzoek moet inzicht geven in de mogelijk verdere clustering van gebruiksgroepen en een verdere clustering van sport- en welzijnsaccommodaties. Hiertoe behoren ook de gymzalen aan de Schoolstraat, de Otterdonk en de Gaasjes.
- Bij de vraag naar extra gebruik van voetbalvelden het gebruik van het veld van de Gaasjes promoten.
- De tennisbanen aan sportpark de Biezen worden momenteel niet kostendekkend geëxploiteerd. Een nadere uitwerking dient plaats te vinden met betrekking tot de kostendekkendheid dan wel verplaatsen of opheffen van de tennisbanen.
- Bij een uitbreiding van de vraag naar accommodatie eerst volledig de mogelijkheden van de andere accommodaties benutten.
- Het beheer en de schoonmaak van sporthal De Salamander moet in verband met de pensioengerechtigde leeftijd van de beheerders heroverwogen worden.
- In het kader van de nieuwe sportnota (2011-2014) de tarieven opnieuw bekijken.

Om het huidige voorzieningenniveau in stand te houden zullen de kosten verlaagd moeten worden. Het accommodatieonderzoek zal de gemeente inzicht moeten geven op de mogelijkheden tot kostenbesparing door clustering en multifunctionaliteit. Hierbij moet ook aandacht zijn voor de ledenontwikkeling bij de sportvereniging en de leerlingenontwikkeling op het basisonderwijs. Op basis van bovenstaande aanbevelingen zullen er keuzes voor de toekomst gemaakt worden waarbij het uitgangspunt is om het huidige laagdrempelige voorzieningenniveau in stand te houden.

3.4.3 Uitgangspunten startnotitie gemeenteraad

Bij de ontwikkeling van de sportnota 2011-2014 wordt door de raad in de startnotitie voorgesteld om:

- De (onderhoudskosten van de gemeentelijke accommodaties te drukken en de inkomsten te verhogen door clustering, verbetering van de bezettingsgraad en door samenwerking;
- De regeling tot verzelfstandigen en privatisering, waar tot op heden geen animo voor was, te heroverwegen;
- Kwalitatief goede accommodaties na te streven, waar de burger op een betaalbaar niveau gebruik van kan maken.

Het accommodatieonderzoek moet antwoord geven op de vraag hoe de kosten gedrukt en de inkomsten verhoogd kunnen worden. Kwalitatief goede accommodaties waarvan de burger op een betaalbaar niveau gebruik kan maken is het gemeentelijke streven.

De regeling tot verzelfstandiging en privatisering wordt in stand gehouden om de verenigingen de mogelijkheid te bieden te verzelfstandigen en te privatiseren.

Verselfstandigen of privatiseren kan stimulerend werken voor de verenigingen. Dit blijkt uit de positieve ledenontwikkeling van de afgelopen jaren voor de geprivatiseerde verenigingen zoals TC Bas Dongen, V.V. Dongen en MHC Liberty²⁰.

3.4.4 Uitkomsten veldonderzoek

In het enquêteonderzoek is de respondenten gevraagd naar de tevredenheid over de accommodatie waarvan zij gebruik maken. Er is getoetst of het voorzieningenniveau dat de gemeente nastreeft ook als dusdanig ervaren wordt.

Binnensport

De verenigingen die gebruik maken van de gemeentelijke binnensportaccommodaties zijn over het algemeen tevreden (rapportcijfer 7,7). De tevredenheid over de Salamander, de grootste binnensportaccommodatie van Dongen, en de overige accommodaties komen overeen. De horeca scoort bij de Salamander hoger (rapportcijfer: 8,8).

Door enkele verenigingen wordt opgemerkt dat de gymzalen aan de Otterdonk en de Schoolstraat erg verouderd zijn waarbij de douche en kleedgelegenheid erg matig worden gevonden. Met betrekking tot gymzalen De Gaasjes en de Otterdonk wordt er geklaagd over een vochtige vloer in de herfst/wintermaanden.

Voor de toekomst van de binnensportaccommodaties is het onderdeel participatie van belang. Uit enquêteonderzoek blijkt dat de ledenaantallen bij de binnensportverenigingen sinds 2007 teruglopen. Dit heeft tot halverwege 2009 voornamelijk geen invloed op de verhuur bij de accommodaties. Echter, vanuit het oogpunt van clustering moet bezien worden of deze ontwikkeling een tijdelijke trend is of dat de ontwikkeling de komende jaren door zal zetten.

Buitensport

Voor de geprivatiseerde buitensportaccommodaties geldt dat de verenigingen over het algemeen tevreden zijn met hun accommodatie (rapportcijfer: 8,3). Minst tevreden zijn de verenigingen over de parkeergelegenheid (rapportcijfer 5,0). Meest tevreden zijn de verenigingen over de speelvelden. Enkele verenigingen hebben aangegeven dat in de komende beleidsperiode de accommodatie erg krap wordt met de huidige ledenaantallen.

Voor de gemeentelijke buitensportaccommodaties geldt dat de verenigingen redelijk tevreden zijn over hun accommodaties (rapportcijfer 7,3) en het minst tevreden zijn over de douchegelegenheid/kleedruimte (rapportcijfer 5,0). Het meest tevreden zijn de verenigingen over de speelvelden (rapportcijfer 8,3).

Zoals aangegeven bij de binnensport geldt ook dat de buitensport niet voorbij mag gaan aan de ledenontwikkeling van de buitensportverenigingen. In tegenstelling tot de binnensportverenigingen groeiden de buitensportverenigingen de afgelopen jaren in ledenaantallen. Vanuit het oogpunt omvang accommodaties en de groei in ledenaantallen van de afgelopen jaren moet onderzocht worden in welke mate deze ontwikkeling voor de komende jaren van invloed is voor de in gebruik zijnde accommodaties.

²⁰ Een overzicht van de ledenontwikkeling bij alle sportverenigingen is te vinden in bijlage 12.

Geconcludeerd kan worden dat de sportaccommodaties over het geheel positief beoordeeld zijn. Voor de komende beleidsperiode zijn er wel accommodaties waar verbeteringen moeten plaatsvinden om het voorzieningenniveau te handhaven. De parkeergelegenheid aan de Hertog Janstraat en de accommodaties van voetbalverenigingen Dongen en Olympia'60 verdienen de aandacht met betrekking tot de buitensportaccommodaties. Met betrekking tot de binnensportaccommodaties moet er achterstallig onderhoud uitgevoerd worden aan de gymzalen van de Otterdonk en de Schoolstraat. Voor de gymzaal aan de Gaasjes geldt dat er voor de komende beleidsperiode grote investeringen verwacht worden. Voor het al of niet uitvoeren van dit onderhoud spelen de toekomstplannen van de accommodaties en mogelijke clustering van de accommodaties een grote rol. Dit hangt samen met ontwikkelingen van onder andere de brede school, accommodatieonderzoek en de financiële situatie van de gemeente.

3.4.5 Overige ontwikkelingen

Accommodatieonderzoek

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2009 heeft de gemeenteraad besloten middelen vrij te maken voor het houden van een onderzoek naar een mogelijke verdere clustering van gebruikersgroepen en een verdere clustering van sport- en welzijnsaccommodaties.

Achterliggende beweegreden is, dat alleen via een verdere clustering van activiteiten en accommodaties een rijk geschakeerd accommodatie aanbod kan worden behouden. Er zal een aantal verschillende scenario's met betrekking tot clustering uitgewerkt worden. Daarin wordt het (toekomstige) gebruik van accommodaties gezien in het licht van het totale gemeentelijke beleid, niet alleen op het gebied van welzijn, maar ook van onderwijs, sport, cultuur, gebouwenbeheer- en exploitatie, subsidie en tarieven.

Dit moet leiden tot een keuze voor een beleidskader, dat als concrete leidraad kan dienen voor een meerjarig accommodatiebeleid. Op die manier wordt de bestuurlijke en ambtelijke organisatie in staat gesteld om veelal op zichzelf staande beslissingen met betrekking tot accommodaties in hun onderlinge samenhang te beoordelen.

Primair onderwijs Brede school

Met de ontwikkeling van een nieuwe woonwijk "De Beljaart" wordt er een politieke discussie gevoerd over het al of niet opzetten van een zogenaamde brede school²¹. In het licht van deze ontwikkeling wordt ook de sport en het clusteren van sportaccommodaties betrokken. Hierbij heeft nieuwbouw de voorkeur²².

²¹ Een Primair onderwijs brede school is een samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Een ander doel kan zijn een doorlopende, en op elkaar aansluitende opvang te bieden.

²² Meer inhoudelijke informatie over de ontwikkeling brede school en clustering wordt in de komende periode binnen de verantwoordelijke dienst verder uitgewerkt.

3.5 Speerpunten 2011-2014 accommodatiebeleid

De gemeente Dongen heeft de voorgaande beleidsperioden het accommodatiebeleid veel prioriteit gegeven. Dit heeft geleid tot een voorzieningenaanbod die de komende beleidsperiode, op enkele kleine bijstellingen na, geen noodzakelijke uitbreiding of aanpassingen behoeft. Het is voor Dongen belangrijk om het huidige voorzieningenniveau te handhaven. Gezien de financiële situatie zal de komende beleidsperiode nog sterker ingezet moeten worden op multifunctionaliteit en clustering van accommodaties. De aanbevelingen die, na aanleiding van het accommodatieonderzoek, zijn daarbij richtinggevend. Onderstaande speerpunten geven de belangrijkste beleidsaccenten voor de komende beleidsperiode 2011-2014 aan.

Speerpunt 1

Het beter benutten van dwarsverbanden tussen het beleidsterrein sport en andere beleidsterreinen zoals zorg, gezondheid, onderwijs, beheer en openbare ruimte.

Inhoudelijke consequenties

Dongen steekt in op een integrale en gemeentebrede aanpak waarbij in de komende beleidsperiode (2011-2014) sport en bewegen meer gestimuleerd wordt. De inrichting van de ruimtelijke omgeving moet meer uitnodigen voor sport en bewegen. De dwarsverbanden binnen de verschillende beleidsterreinen optimaler benutten, betekend dat ze elkaar in de toekomst meer kunnen versterken. Een intensievere samenwerking tussen beleidsterreinen moet zorgen dat sport en bewegen in de hele gemeente, dicht bij huis, beoefend kan worden. Actiepunten voor de komende beleidsperiode zijn:

- Sport en bewegen meer belang toedichten binnen de ontwikkeling van de verschillende beleidsterreinen;
- Structureel overleg in de beleidsprogramma's van de aangrenzende beleidsgebieden integreren;
- De schoolsport en de speelveldjes in de wijken, alsmede de fiets- en wandelroutes binnen de gemeente verder ontwikkelen;
- Door samenwerking en communicatie tussen gemeente en het werkveld de ontwikkeling naar een bredere aanpak bevorderen.

Planning

In het eerste jaar van de beleidsperiode (2011) moet een eerste overleg gepland worden met de diensten verantwoordelijke voor bovenstaande beleidsterreinen. In dit overleg moet een verdere uitwerking voor samenwerking besproken worden. Vervolgens moet structureel overleg plaatsvinden. Hierbij moet in de opvolgende jaren (2012-2014) minimaal een jaarlijks overleg het uitgangspunt zijn.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Eerste beleidsjaar: 12 uur

Tweede beleidsjaar: 12 uur

Derde beleidsjaar: 12 uur

Vierde beleidsjaar: 12 uur

Totale inzet ambtelijke uren: 48 uur

Organisatorische consequenties

Om uitvoering te kunnen geven aan bovenstaand speerpunt is overleg noodzakelijk. Dit overleg is in eerste aanleg de verantwoordelijkheid van het ambtelijk apparaat. Structureel overleg in de ontwikkelingsfase van nieuwe ontwikkelingen moet zorgen voor resultaten met betrekking tot integratie van sport en beweegaanbod dicht bij huis. In overleg moet bezien worden met welke frequentie deze overleggen plaats moeten vinden waarbij minimaal één overleg per jaar uitgangspunt is. Met betrekking tot de actiepunten uit de inhoudelijke consequenties zijn er bijbehorende organisatorische consequenties. Het inventariseren en prioriteren van ontwikkelgebieden in Dongen is de belangrijkste stap. Hiervoor zullen door de gezamenlijke beleidsterreinen richtlijnen opgesteld worden om te toetsen welke ontwikkelgebieden de prioriteit moeten krijgen. Vervolgens moet in samenwerking met de aangrenzende beleidsgebieden gestreefd worden naar een optimalisering in de samenhang van wonen, werken en recreatie. Aan de verschillende beleidsgebieden de taak om de

komende beleidsperiode sport bij huis verder te ontwikkelen om de ambitie een leven lang sporten na te streven.

Financiële consequenties

Voor het uitvoeren van de planning hebben de kosten enkel betrekking op de geschatte inzet van ambtelijke uren. De uren die vrijkomen door afronding van 'oud' beleid worden ingezet voor de uitvoering van 'nieuw' beleid.

Speerpunt 2

Clustering en multifunctioneel gebruik van accommodaties dient nog sterker uitgedragen te worden.

Inhoudelijke consequenties

Clustering en multifunctioneel gebruik van accommodaties is belangrijk om zorg te dragen dat:

- a. Het hoge voorzieningenniveau kan worden behouden;
- b. De tarieven niet sterk hoeven te worden verhoogd zodat het voorzieningenaanbod ook laagdrempelig kan blijven.

Voor de clustering en meer multifunctioneel gebruik van accommodaties zijn vele verschillende varianten denkbaar. Uitgangspunt is de clustering van accommodaties voor het behoud van het huidige voorzieningenaanbod en tevens om de betaalbaarheid van de sport te waarborgen. Het accommodatiebeleid voorziet in de komende beleidsperiode (2011-2014) ontwikkelingen voor:

- De gymzalen aan de Schoolstaat, de Otterdonk en de Gaasjes
De gymzaal aan de Schoolstraat is in 2008 geïnspecteerd door Beheer Openbare Ruimte (BOR). Er is toen geconstateerd dat er stevig geïnvesteerd moet worden, voor de komende 10 jaar € 279.000, om de zaal volledig op te knappen. De gymzaal aan de Otterdonk vergt een geschatte investering van € 160.000 in de komende vijf jaar. Voor de gymzaal aan de Gaasjes worden voor de komende beleidsperiode grote investeringen in onderhoud aan isolatie, dakbedekking en verwarming van deze zaal. De exacte kosten voor dit onderhoud moet de komende beleidsperiode geïnventariseerd worden. In deze bedragen zijn de kosten voor vernieuwing van inventaris nog niet meegenomen.
- Ontwikkeling brede school
Mocht de ontwikkeling van een brede school in de Beljaart doorgang vinden dan behoort clustering van de gymnastiekzalen aan de Otterdonk en Schoolstraat tot één vervangende accommodatie tot de mogelijkheden. Een nieuwe zaal vervangt (een gedeelte van) de bestaande capaciteit. Door een vervangende accommodatie kan er direct voorzien worden in de sportbehoefte van de woonwijk en de school in de Beljaart.

In geval van nieuwbouw zal er gezocht moeten worden naar een partner in de realisering van een nieuwe gymzaal, zoals eerder is gedaan bij de bouw van de Kelly van Zonzaal. Er zijn geen gelden gereserveerd voor de bouw van een nieuwe school en dus geen gelden die ingezet kunnen worden voor realisering van een nieuwe gymzaal. Verder moet onderzocht worden wat er aan meeropbrengst uit grondexploitatie komt vanwege de vrijkomende gronden.
- Het beheer en de schoonmaak van sporthal De Salamander
Het beheer en schoonmaak van sporthal De Salamander dat nu gedeeltelijk uitgevoerd wordt door de Diamant Groep, moet voor de komende beleidsperiode (2011-2014) opnieuw worden bezien, gezien de naderende pensioengerechtigde leeftijd van de huidige beheerders.
- De toekomst van de tennisbanen aan sportcomplex De Biezen.
Deze tennisbanen zijn in de voorgaande beleidsperiode (2006-2010) niet kostendekkend geëxploiteerd. Voor de toekomst van deze tennisbanen worden verschillende scenario's uitgewerkt. Hiertoe behoren opheffing van de tennisbanen, verhoging van de huurtarieven of behoud van de tennisbanen met de bijbehorende kosten. Vervolgens is aan de raad de taak om te beslissen over eventueel behoud.

- De huurtarieven van gemeentelijke sportaccommodaties heroverwegen
Over het huidige tarievenbeleid van de gemeente Dongen wordt door de verenigingen niets opgemerkt. Bij het accommodatieonderzoek behoort de heroverweging van het tarievenbeleid tot één van de opdrachten.
- Specifieke accommodatie knelpunten bij voetbalverenigingen Dongen, Olympia'60 en parkeerfaciliteiten in de Hertog Janstraat.
Voor bovenstaande accommodaties heeft een groei in ledenaantal gezorgd voor knelpunten op of rond de accommodatie. Deze knelpunten moeten de komende beleidsperiode in samenspraak met de betreffende verenigingen besproken en opgelost worden.

Planning

In het eerste beleidsjaar (2011) wordt de focus gelegd op de toekomst van het beheer van de Salamander, de tennisbanen aan de Biezen en huurtarieven van de gemeentelijke accommodaties. Vanaf het tweede jaar (2012) moet de clustering van accommodaties prioriteit krijgen. In de opvolgende beleidsjaren (2013-2014) moeten clustering en meer multifunctioneel gebruik van accommodaties op gang gebracht worden.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Eerste beleidsjaar: 48 uur

Tweede beleidsjaar: 48 uur

Derde beleidsjaar: 48 uur

Vierde beleidsjaar: 48 uur

Totale inzet ambtelijke uren: 192 uur

Organisatorische consequenties

Verschillende factoren spelen een rol bij de toekomst van verschillende accommodaties. De financiële beperkte ruimte van de gemeente maakt zowel nieuwbouw als renovatie moeilijk. In het eerste beleidsjaar (2011) moet er een besluit worden genomen over de bouw van een brede school. Wanneer hiertoe wordt besloten is een nieuwbouw sportaccommodatie een interessante optie gezien de hoge onderhoudskosten van de huidige (verouderde) accommodaties. De toekomst van de gymzalen Otterdonk en Schoolstraat moeten hierin meegenomen worden. Wanneer er niet wordt gekozen voor een brede school in de Beljaart worden de toekomstbestendigheid en clusteringmogelijkheden van de huidige accommodaties heroverwogen.

Voor het oplossen van de specifieke accommodatie knelpunten is het uitgangspunt om aanvragen te toetsen aan de vastgestelde randvoorwaarden. De financiële situatie heeft een terughoudend effect op gemeentelijke investeringen in accommodaties. Een transparante overlegsituatie met betreffende verenigingen moet voor zowel de lange als de korte termijn een oplossing opleveren.

Vooralsnog is het belangrijk om het huidige aanbod te kunnen behouden en deze zo goed als mogelijk te exploiteren. In de komende beleidsperiode ligt de prioriteit bij het behouden van het huidige sportvoorzieningenniveau.

Financiële consequenties

Voor de financiële consequenties wordt er voor de accommodaties uitgegaan van de huidige begroting en toekomstige onderhoudsreserveringen voor de komende vier jaar.

Schoolstraat:	€ 111.600 (€ 279.000 in 10 jaar)	
Otterdonk:	€ 128.000 (€ 160.000 in 5 jaar)	
Gaasjes:	€ 100.000 - 140.000	
Inventaris:	€ 70.000 - 90.000	
Tenniscomplex de Biezen (bij behoud)	€ 8.000	+
Totaal	€ 417.000 - 477.000	

De ambtelijke uren die vrijkomen door afronding van 'oud' beleid worden ingezet voor de uitvoering van 'nieuw' beleid.

4. Sportparticipatie

4.1 Inleiding

De gemeente Dongen wil de doelstelling is voor iedere inwoner van Dongen een geschikte vorm van sport en bewegen aan te kunnen bieden. De ambitie van de gemeente is het in staat stellen dat inwoners een leven lang kunnen sporten.

*Inwoners die minder
bewegen of sporten
aanzetten dit wél te
doen.*

Het beleidsterrein sportparticipatie heeft betrekking op verschillende specifieke doelgroepen. Ter bevordering van de leesbaarheid is er in dit hoofdstuk voor een driedeling gekozen, jeugd, ouderen en overige doelgroepen (gehandicapten- en allochtonenparticipatie). Allereerst wordt het algemene landelijk participatiebeleid beschreven.

4.1.1 Algemeen landelijk participatiebeleid

Vanuit de landelijke overheid krijgt sport steeds meer positieve aandacht. Het benutten van de maatschappelijke waarde van sport wordt uitgedragen in het landelijke beleidsplan 'De kracht van sport'. De nota benadrukt dat sport veel meer is dan een plezierige en ontspannen manier van vrijetijdsbesteding. Sport heeft invloed op de hele samenleving en draagt bij aan de vergroting van burgerparticipatie, het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen, de integratie van minderheden, de bevordering van de volksgezondheid en de verbetering van de leefbaarheid in achterstandswijken.

Afgaand op de positieve landelijke trends van de laatste jaren lijkt het beleid op het terrein van bewegingsbevordering zijn vruchten af te werpen. Echter er blijven zorgen van de minister van Volksgezondheid over het toenemende overgewicht onder volwassenen en de jeugd en het feit dat het juist de meest kwetsbare groepen in de samenleving zijn die het minst bewegen: ouderen, gehandicapten, chronisch zieken, allochtonen, de bewoners van achterstandswijken. Juist voor deze mensen is de toegevoegde waarde van sport en bewegen groot, zowel met het oog op een actieve, gezonde leefstijl als de talloze integratiemogelijkheden die sport- en beweegactiviteiten bieden.

Het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) heeft in het beleidsplan 'De kracht van sport' voor het onderwerp participatie enkele beleidspunten opgesteld.

- Mensen gaan meer sporten en bewegen voor hun gezondheid;
- Via de sport ontmoeten mensen elkaar en doen mee aan maatschappelijke activiteiten.

De bijbehorende aandachtsgebieden zijn:

- Stimulering van een actieve leefstijl;
- Stimulering van gehandicaptensport.

4.2 Jeugd

4.2.1 Huidige situatie

In de afgelopen beleidsperiode is er met het Buurt Onderwijs Sport (BOS) project ingezet op meer bewegen door de jeugd²³ in Dongen. Bij de beginsituatie is gebruik gemaakt van een nulmeting, gehouden in 2003, door de Brabantse jeugdmonitor van de GGD Hart voor Brabant. In 2008 zijn de resultaten van de jeugdmonitor, ten opzichte van de nulmeting uit 2003, gepresenteerd. Hieruit bleek dat mede door de BOS Impuls, de volgende resultaten zijn bereikt.

- Het aantal jongeren met overgewicht is afgenomen van 13% naar 3% en voor obesitas van 7% naar 0,6%;
- Jongeren benaderen hun gezondheid positiever van 84% naar 89%;
- De leefstijl laat een kleine vooruitgang zien;
- Vermindering van de bewegingsarmoede.

*‘Een leven lang sporten
begint bij de jeugd’*

Tevens zijn de sportkennismaking projecten²⁴ de afgelopen beleidsperiode met succes gecontinueerd. Bij de sportkennismaking projecten wordt basisschoolkinderen de mogelijkheid geboden om kennis te maken met verschillende sporten. Hierbij hebben ze de keuze uit een groot aantal takken van sport. Wanneer ze zich hebben georiënteerd kunnen ze daarna een keuze maken voor de sport die ze willen beoefenen.

4.2.2 Bouwstenen voor eventuele actualisatie van het participatiebeleid jeugd

4.2.2.1 Landelijk beleid versus lokale situatie

Met betrekking tot de jeugdparticipatie heeft het ministerie van VWS als vervolg op het BOS project de ‘Impuls brede scholen, sport en cultuur’ in het leven geroepen. Deze Impuls heeft de volgende doelen:

- Het aantal brede scholen met sport- en cultuuraanbod in zowel primair als voortgezet onderwijs uit te breiden;
- Sportverenigingen te versterken met het oog op hun maatschappelijk functie en de inzet van sport en cultuur voor onderwijs;
- Naschoolse opvang in de wijk;
- Het dagelijkse sport en weegaanbod op en rond de scholen voor alle leerlingen te stimuleren;
- De bevordering en stimulering van sportparticipatie door jeugd tot 18 jaar en deze groep vertrouwd laten raken met één of meer kunst- en cultuurvormen de actieve kunstbeoefening door jongeren een doel.

Sportparticipatie door jeugd en jongeren wordt belangrijk gevonden, omdat sport bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen. Sport is een leeromgeving waar maatschappelijke binding één van de belangrijkste waarden is. Sport draagt ook bij aan:

- Talentontwikkeling;
- Minder schooluitval;
- Een actieve en gezonde leefstijl;
- Contact en deelname in participatie en vrijwilligerswerk.

Alle reden om al op jonge leeftijd de basis te leggen voor een leven lang sporten en bewegen.

Voor de lokale situatie geldt dat voor de gemeente Dongen participatie van de jeugd een speerpunt is. De positieve ervaringen die de gemeente Dongen heeft met betrekking tot de BOS Impuls zorgt voor enthousiasme met betrekking tot de uitvoering van de Impuls brede school, sport en cultuur. Door de gemeenteraad is echter geen financiële ruimte vrijgemaakt voor de invoering van deze Impuls.

²³ Met de groep jeugd worden de inwoners van de gemeente Dongen tussen de leeftijd van 4 en 18 jaar bedoeld.

²⁴ Uitleg over het schoolsport aanbod is te vinden in bijlage 6.

4.2.2.2 Aanbevelingen uit tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010

- Door het gebrek aan voldoende (deskundige) vrijwilligers wordt er geen vervolg gegeven aan projecten voortvloeiend uit de BOS Impuls.
- Er wordt vooralsnog niet deelgenomen aan de Impuls brede scholen, sport en cultuur. *Als vervolg op het Bos-project heeft het ministerie van VWS de 'Impuls brede scholen, sport en cultuur' in het leven geroepen. De gemeente Dongen is ingedeeld in de 3e tranche en kan zelf aangeven of zij aan de Impuls wil meedoen. Gelet op de beperkte financiële positie van de gemeente is aan het ministerie gevraagd of de gemeente gedeeltelijk of op een later tijdstip in kan stappen. Dit verzoek is door het Rijk afgewezen.*

4.2.2.3 Uitgangspunten startnotitie gemeenteraad

De startnotitie heeft geen directe aanknopingspunten die betrekking hebben op jeugdparticipatie.

4.2.2.4 Uitkomsten veldonderzoek

Uit het enquêteonderzoek blijkt dat veel verenigingen, met een jeugdafdeling, te kampen hebben met een terugloop in ledenaantallen in de leeftijd van 14-17 jaar. De terugloop in ledenaantallen is in deze leeftijdscategorie voor bijna iedere vereniging een probleem.

Uit de discussie op de forumavond blijkt dat de terugloop van leden in deze leeftijdsgroep te maken heeft met:

- Werken en uitgaan worden belangrijker waardoor sport meer op de achtergrond treedt;
- De jongeren worden veeleisender en beginnen steeds vaker eigen keuzes te maken;
- Het ontbreken van doelgroepgerichte en specifieke begeleiding. De terugloop van leden is met name sterker bij teams die op een lager niveau spelen.

Veel verenigingen maken zich zorgen over deze ontwikkeling en proberen hier een oplossing voor te vinden. Maar mede door een tekort aan (deskundige) vrijwilligers is er geen mogelijkheid tot een actief stimulerings- en begeleidingstraject voor de jongeren.

Als gevolg van onder andere de terugloop en problemen met jeugdleden hebben de vier Dongense voetbalverenigingen samenwerking met elkaar gezocht. Deze samenwerking heeft tot doel kennisdeling om verenigingsoverkoepelende problemen op te lossen. Dit initiatief laat zien dat samenwerking tussen de verenigingen ook resultaten op kan leveren. Zo is er onder andere een overkoepelend alcohol- en drugsbeleid.

4.2.3 Speerpunt 2011-2014 participatie door jeugd

Het nastreven van de ambitie een leven lang sporten, begint bij de participatie van jeugd. De jeugd sport veel bij verenigingen en de Bos impuls heeft ertoe bijgedragen dat het aantal kinderen met overgewicht is teruggelopen. De Impuls brede school, sport en cultuur en bijbehorende combinatiefunctie wordt niet voldoende prioriteit toegekend binnen de gemeenteraad die besloten heeft hier geen geld voor vrij te maken. Echter de inzet van de Impuls en combinatiefunctie wordt binnen het participatiebeleid de hoogste prioriteit toegekend. De Impuls en combinatiefunctie zijn om deze reden een speerpunt binnen het participatiebeleid jeugd.

Speerpunt 1

De inzet van de Impuls brede school, sport en cultuur en bijbehorende combinatiefunctie voor de stimulering en het behoud van de 14-17 jarige jeugd bij de sportverenigingen.

Inhoudelijke consequenties

De inzet van de combinatiefunctie moet zich richten op de jeugd met minder sportief talent. De terugloop in ledenaantal wordt met name gekenmerkt door deze groep binnen de leeftijd van 14-17 jaar.

- Coachen van de begeleiding en komen tot een passend sportaanbod.
Voor de jeugd met minder sportief talent blijkt het aanbod niet voldoende aantrekkelijk om te blijven sporten.
- Verbetering en intensivering van samenwerking tussen de sportverenigingen.
Tijdens de forumavond bleek dat een groot deel van de verenigingen meerwaarde ziet in een samenwerking. Kennis uitwisseling en het bespreken van overkoepelende problemen moet resultaten opleveren. Deze kennis en kunde moet onder andere komen van de enkele verenigingen die wel in staat zijn hun jeugdleden 'vast' te houden.
- Het inzichtelijk maken van de behoeftes die de jeugd heeft op sportgebied en op welke manier de jeugd voor de verenigingen behouden kan worden.
- Aansluiten bij het landelijk beleid waardoor stappen gezet kunnen worden om de jeugd in de leeftijdscategorie van 14-17 jaar aan het sporten te krijgen en te houden.

Planning

In het eerste beleidsjaar moet jeugdparticipatie op de agenda van het te ontwikkelen jeugdbeleid komen. In onderling overleg moet onderzocht worden op welke manier sport een prominenter plaats binnen het jeugdbeleid kan krijgen. In de opvolgende jaren moeten de landelijke ontwikkelingen omtrent de Impuls brede school, sport en cultuur bijgehouden worden. Tevens moet jaarlijks bekeken worden op welke manier de Impuls, mogelijk in afgeslankte vorm, ingezet kan worden.

Geschatte inzet ambtelijke uren

Eerste beleidsjaar: 36 uur

Tweede beleidsjaar: 10 uur

Derde beleidsjaar: 10 uur

Vierde beleidsjaar: 10 uur

Totale inzet ambtelijke uren: 66 uur

Organisatorische consequenties

Zoals aangegeven zal er in de aanvangsperiode van dit sportbeleid (2011) geen geld beschikbaar zijn om het gewenste beleid met behulp van de Impuls brede school, sport en cultuur en bijbehorende combinatiefunctionarissen uit te voeren.

De jeugdparticipatie moet een terugkerend onderwerp op de agenda van de gemeente en de verenigingen blijven. De jeugd in de leeftijd 14-17 jaar die tot de risicogroep van potentiële uitvallers behoren verdienen hierbij de meeste aandacht.

Financiële consequenties

Vooralsnog wordt er geen financiële ruimte gemaakt voor de invoer van de impuls brede school, sport en cultuur. Vanuit het oogpunt van sport en jongerenparticipatie een gemiste kans. Om de impuls alsnog te kunnen starten moet bezien worden of het gehele jeugdbeleid²⁵ en de bijbehorende financiële onderlegger herzien kan worden. De kosten voor de invoer van de impuls zoals de regeling tot op heden is vastgesteld door de landelijk overheid komen neer op ruim € 295.000 verdeeld over vier jaar.

Voor het eerste jaar dient 1,8 FTE²⁶ gerealiseerd te worden. De totale kosten € 90.736 worden geheel door het Rijk vergoed.

Voor het tweede jaar dient in totaal 2,3 FTE gerealiseerd te worden. De totale kosten € 113.420 worden voor € 45.368 door het Rijk vergoed en de gemeente dient € 68.052 voor haar rekening te nemen.

Voor het derde en de volgende jaren dient 3,8 FTE gerealiseerd te zijn. De totale jaarlijkse kosten € 188.532 worden voor € 74.936 door het Rijk betaald en de gemeente moet een bijdrage van € 113.597 betalen.

Speerpunt 2

Meer gemeentelijke ondersteuning voor de sportverenigingen op het gebied van jeugd participatie.

Inhoudelijke consequenties

Overkoepelend probleem van de sportverenigingen is het behouden van jeugdleden in de leeftijd 14-17 jaar. Het ontbreken van voldoende vrijwilligers en doelgroepgerichte begeleiding bij sportbeoefening op een lager niveau is hiervan de belangrijkste oorzaak. Door het oplossen en het opleiden van vrijwilligersprobleem bij de sportverenigingen kan deze terugloop in ledenaantallen geremd worden. De kennis van Stichting Richting en haar vrijwilligerssteunpunt moeten beter benut worden. Het aanbod van het vrijwilligerssteunpunt moet meer uitgedragen worden. Het werven en opleiden van vrijwilligers moet een speerpunt bij elke verenigingen worden. Met het oplossen van het vrijwilligersprobleem is specifieke doelgroepbegeleiding voor de jeugdleden mogelijk. Na de beleidsperiode (2011-2014) moet deze ondersteuning bijgedragen hebben aan het behouden van jeugdleden bij de sportverenigingen en aan de ambitie een leven lang sporten.

Planning

In het eerste beleidsjaar (2011) wordt er in samenwerking met het vrijwilligerssteunpunt gestart met een overleg over jeugdparticipatie in combinatie met de vrijwilligersproblemen bij de verenigingen. Vervolgens wordt aan de hand van een verenigingsspecifiek ontwikkelplan bepaald hoeveel en wanneer het vrijwilligerssteunpunt ondersteuning kan bieden. Deze ontwikkelplannen worden uitgevoerd. Een jaarlijkse bijeenkomst zal zorgen voor terugkoppeling en het delen van ervaringen tussen de verenigingen onderling.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Eerste beleidsjaar: 36 uur

Tweede beleidsjaar: 50 uur

Derde beleidsjaar: 50 uur

Vierde beleidsjaar: 50 uur

Totale inzet ambtelijke uren: 186 uur

Organisatorische consequenties

Het vrijwilligerssteunpunt heeft tot doel de sportverenigingen handvaten te geven voor het opleiden van vrijwilligers ten behoeve van een gericht jeugdbeleid. Met het opstellen van een verenigingsspecifiek ontwikkelplan, door de vereniging, wordt de specifieke vraag naar ondersteuning inzichtelijk. Vervolgens is het doel een actief stimulerings- en begeleidingstraject voor jeugdleden met de inzet van geschikte vrijwilligers.

²⁵ Het actieplan jeugdbeleid 2005-2008 is verlengd en heeft de looptijd tot december 2010.

²⁶ Full Time Eenheid (FTE).

Financiële consequenties

Vanuit de sport wordt de prioriteit gelegd bij de ondersteuning van verenigingen. Binnen het subsidiecontract met Stichting Richting moet er ruimte gevonden worden voor een intensievere inzet van het vrijwilligerssteunpunt binnen de sport. Het herzien van de huidige overeenkomst dient in samenwerking met de andere beleidsterreinen te gebeuren.

4.3 Ouderen

4.3.1 Huidige situatie

In de voorgaande beleidsperiode (2006-2010) is er specifiek aandacht besteed aan stimulering van ouderenparticipatie. Met behulp van de gezondheidsmonitor van de GGD is er inzicht gegeven in de gezondheid van de ouderen²⁷ in Dongen. Ter bevordering van de gezondheid en sport- en beweeg participatie heeft de gemeente een onderzoek uit laten voeren naar de vraag en aanbod van ouderensport in Dongen.

‘Ouderenparticipatie ter bevordering van de gezondheid’

4.3.2 Bouwstenen voor eventuele aanpassingen van het participatiebeleid ouderen

4.3.2.1 Landelijk beleid versus lokale situatie

Het landelijk beleid steekt in op meer beweging voor een betere gezondheid. Vanuit het gezondheidsperspectief is de bestrijding van bewegingsarmoede een belangrijke maatschappelijke opgave.

Regelmatig bewegen draagt bij aan de preventie van:

- Overgewicht;
- Diabetes;
- Hart- en vaatziekten;
- Dementie;
- Eenzaamheid.

Veel mensen met een beweegachterstand, waaronder ouderen, zijn bereikbaar via de thuissituatie. Daarom worden de landelijke pijlen vooral gericht op sporten dicht bij huis. Het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) wordt zodanig uitgebreid, dat er ruimte is voor het uitvoeren van extra wijkprojecten.

Voor de lokale situatie geldt dat de gemeente Dongen bewegen door ouderen ziet als een investering in de gezondheid van de ouderen inwoners. De gemeente wil de ouderen graag motiveren om aan sport- en beweegactiviteiten deel te nemen. Hiervoor wil de gemeente aansluiten bij het landelijk beleid om sport dicht bij huis mogelijk te maken.

4.3.2.2 Aanbevelingen uit de tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010

- Sport voor ouderen actiever uitdragen met het project ‘Senioren Actief’.
Als vervolg op het onderzoek, zoals benoemd in de inleiding, naar de sport- en beweegparticipatie van ouderen wordt in 2010 in Dongen het project ‘Senioren Actief’ gestart. Het doel van dit project is het verbeteren van een gezonde leefstijl en het verhogen van deelname aan sport- en beweegactiviteiten door ouderen.
- Het voortzetten van het beleid om ongeorganiseerde sport, recreatieve sport en beweeg activiteiten te bevorderen.
In de voorgaande beleidsperiode is gestart met de ontwikkeling van een wandel- en fiets knooppuntensysteem binnen de gemeente. Met dit systeem worden de wandel- en fietsroutes in Dongen gekoppeld aan de landelijke en provinciale routes en worden er verschillende startpunten ingericht.

4.3.2.3 Uitgangspunten startnotitie

De startnotitie heeft geen directe aanknopingspunten die betrekking hebben op ouderenparticipatie.

²⁷ Met ouderen wordt de groep inwoners van 60 jaar en ouder bedoeld, waarbij er onderscheid wordt gemaakt tussen de groepen 60-75 jaar en 75-plus.

4.3.2.4 Uitkomsten veldonderzoek

Uit het enquêteonderzoek blijkt dat bij de verenigingen de terugloop in actieve deelname van oudere sporters zeer groot. De verenigingen kennen, bij de seniorenleden ouder dan 50 jaar, een devaluatie in ledenaantallen. Om de terugloop tegen te gaan biedt een groot deel van de verenigingen doelgroepgerichte activiteiten aan. Ondanks dit aanbod blijft het voor alle verenigingen erg moeilijk om 50-plussers aan het sporten te krijgen en te houden.

Uit de forumdiscussie blijkt dat persoonlijke aandacht, sociale contacten en deskundige begeleiding erg belangrijk zijn voor ouderen. Commerciële sportbedrijven bieden deze aandacht en deskundige begeleiding. Het verschil in kosten voor lidmaatschap tussen een (goedkope) sportvereniging of een (duurdere) commerciële sportaanbieder vormt voor de deelnemende ouderen geen belemmering. Voor deze ouderen geldt sporten als een investering in hun gezondheid. Ouderen die wel bij een sportverenigingen sporten zijn meestal afkomstig uit een jarenlang lidmaatschap. Deze verenigingen trekken geen nieuwe senioren leden meer aan. Dit komt enerzijds doordat het aanbod niet voldoende is afgestemd op de mogelijkheden en wensen van de ouderen. Anderzijds schrikt een verplicht lidmaatschap en eventueel (verplichte) activiteiten de ouderen af.

4.3.2.5 Overige ontwikkeling

In de voorgaande sportnota (2006-2010) van de gemeente Dongen staat als actiepunt aangegeven dat het sport- en beweeggedrag van senioren/ouderen in kaart diende te worden gebracht, om vervolgens het project "Senioren Actief" op te zetten. Uit onderzoek blijkt dat bewegen door ouderen in Dongen achterblijft ten opzichte van de landelijke deelname. Sportservice Noord- Brabant heeft een onderzoek, gericht op het verbeteren van een gezonde leefstijl en het verhogen van deelname aan sport- en beweegactiviteiten door senioren, uitgevoerd. Onderstaand een korte samenvatting van de bevindingen.

- In Dongen is er voldoende aanbod voor senioren om te sporten of te bewegen. Driekwart van het reguliere sportaanbod in Dongen kan ook door senioren beoefend worden. De Stichting Welzijn Ouderen Dongen en de Stichting Open Bejaardenwerk organiseren speciale beweegactiviteiten voor ouderen. Men kan daar tot op hoge leeftijd aan mee blijven doen.
- Veel organisaties blijken slecht op de hoogte van het Dongense aanbod rondom senioren en bewegen. De sportorganisaties geven aan dat er binnen hun vereniging weinig kader is opgeleid voor de specifieke doelgroep senioren.

Om het sport- en beweegaanbod beter aan te laten sluiten op de vraag van de senioren moet bekend zijn welke wensen mogelijkheden de senioren hebben. Bij veel sportverenigingen is deze kennis over de wensen en mogelijkheden voor seniorensport niet aanwezig. Voorlichting over ontwikkelingen en mogelijkheden op het gebied van sport en bewegen voor senioren geeft sportverenigingen in Dongen handvatten om het aanbod te optimaliseren en af te stemmen op de vraag²⁸.

De gemeente wil hierin verbetering brengen door lokaal een training voor verenigingskader te organiseren, specifiek gericht op oudere sporters. In samenwerking met de ouderenorganisaties en de sportaanbieders wordt een sportstimuleringsproject voor senioren georganiseerd.

Als vervolg op deze onderzoeksresultaten gaat de gemeente, bij de inwoners ouder dan 75 jaar, sport dicht bij huis mogelijk maken. Voor de ouderen van 60 tot 75 jaar gaat de gemeente onderzoeken of het zinvol is om te starten met sport kennismakingsprojecten voor senioren. Het is de intentie om in samenwerking met verschillende sportaanbieders in Dongen deze projecten op te starten.

²⁸ Bron: onderzoeksverslag "nulmeting sport & bewegen voor senioren in de gemeente Dongen December 2007" uitgevoerd in opdracht van de Gemeente Dongen.

4.3.3 Speerpunten 2011-2014 participatie door ouderen

Sportparticipatie door ouderen is erg belangrijk in het tegengaan van ouderdomsklachten en eenzaamheid. De sportwereld in Dongen kent een goed sportaanbod voor ouderen alleen de participatie blijft achter. In de komende beleidsperiode wordt er ingezet op een passend aanbod van sport voor ouderen en een verhoging van de participatie.

Speerpunt 1

Verhoging van de ouderen participatie gemeentebreed verhogen.

Inhoudelijke consequenties

Ondanks dat er voldoende sportaanbod voor ouderen binnen de gemeente aanwezig is wordt er nog te weinig geparticipeerd door ouderen. Om de participatie van ouderen te verhogen zal de gemeente Dongen voortvloeiend uit het Senioren Actief project de volgende actiepunten in de komende beleidsperiode realiseren:

- Meer bekendheid geven over het huidige sportaanbod bij de doelgroep.
Uit onderzoek blijkt dat de participatie van ouderen achterblijft ten opzicht van het huidige sportaanbod. SWOD kent ouderenadviseurs die meer bekendheid en een stimulerende rol in de sportdeelname van ouderen gaan vervullen.
- Meer bekendheid van het aanbod en de wensen van de doelgroep bij zowel de sportverenigingen als de commerciële aanbieders.
Uit onderzoek van Sportservice Noord-Brabant (SSNB) blijkt dat er voldoende sportaanbod voor ouderen is. Ontwikkelpunt is het aanbod beter aan laten sluiten bij de wensen en behoeften van de doelgroep waardoor de deelname door ouderen verbeterd.
- Sport bij huis mogelijk maken.
Om de participatie van ouderen te bevorderen wordt er meer rekening gehouden met de wensen en behoeften van de doelgroep. Laagdrempeligheid van de sport- en beweegactiviteiten, persoonlijke aandacht en sociale contacten worden belangrijk gevonden. De inzet van sport bij huis is heeft tot doel aan te sluiten bij bovenstaande wensen en behoeften.
- Ontwikkelen van deskundigheid bij vrijwilligers
Aandacht en gerichte begeleiding wordt door ouderen belangrijk gevonden bij het sporten en bewegen. De commerciële sportaanbieders bieden deze aandacht en begeleiding, maar bij de sportverenigingen ontbreekt het hieraan.
- De commerciële sportaanbieders meer betrekken bij de participatie van ouderen.
Zoals blijkt uit het veldonderzoek weten de commerciële sportaanbieders ouderen sporters aan zich te binden. Een passend sportaanbod en deskundige begeleiding zijn belangrijke pluspunten. Samenwerken met de commerciële sportaanbieders in de vorm van een gezamenlijk sport kennismakingsproject gericht op ouderen is een vorm van samenwerking die een positieve impuls kan geven aan de ouderenparticipatie.

Planning

In het eerste beleidsjaar (2011) moet het project Senioren Actief ook daadwerkelijk starten. In het tweede jaar onderzoeken of het zinvol is te starten met sport aan huis voor inwoners ouder dan 75 jaar en de voortzetting van het Senioren Actief project. In het derde beleidsjaar (2013) wordt bij voldoende animo gestart met sport aan huis voor 75-plussers. Begin 2014 wordt er een tussenevaluatie met aanbevelingen voor de opvolgende beleidsperiode opgesteld.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Voor de inzet van Senioren actief zijn voor het eerste beleidsjaar 90 ambtelijke uren geraamd. Na het eerste jaar worden deze uren op basis van de ervaringen uit het eerste beleidsjaar opnieuw bekeken.

Reservering voor tweede beleidsjaar: 60 uur

Reservering voor derde beleidsjaar: 60 uur

Reservering voor vierde beleidsjaar: 60 uur

Totale inzet ambtelijke uren: 270 uur

Organisatorische consequenties

Om bovenstaande actiepunten te realiseren wordt er een werkgroep opgezet. Deze werkgroep bestaande uit verschillende partijen, zoals SWOD, Thebe, GGD, SSNB, Stichting richting, commerciële sportaanbieders en de verenigingssport met een senioren sportaanbod. Binnen deze werkgroep worden de vraag en aanbodzijde op elkaar afgestemd. SWOD gaat zorg dragen voor de sport bij huis door de inzet van ouderenadviseurs. Met een fittest voor ouderen wordt er getracht een bewustwording bij de ouderen te ontwikkelen die het belang van voldoende sporten en bewegen onderstreept. In samenwerking met Stichting richting zal de deskundigheid bij de sportverenigingen ontwikkeld worden. In samenwerking met de commerciële sport en de sportverenigingen is voor het enthousiast maken van de ouderen het starten van een sport kennismakingsproject het doel. Deze projecten zullen een positieve bijdrage leveren aan de sportparticipatie van ouderen.

Financiële consequenties

De ambtelijke uren die vrijkomen door afronding van 'oud' beleid worden ingezet voor de uitvoering van 'nieuw' beleid. Het project Senioren Actief moet kostenneutraal uitgevoerd worden. Voor de opstartperiode zijn er gelden beschikbaar uit het meedoenfonds²⁹. Ook wordt de mogelijkheid tot subsidieverstreking door de provincie tegen het licht gehouden.

Speerpunt 2

De terugloop van ouderen actieve leden (50+) bij de sportverenigingen tegen gaan.

Inhoudelijke consequentie

Prioriteit stellen aan participatie van ouderen bij sportverenigingen. Sportverenigingen kennen een hoge uitval van leden vanaf de leeftijd van 50 jaar of ouder. Deze uitval kent een aantal oorzaken die in het voorgaande hoofdstuk zijn besproken. Door het aanpakken van deze oorzaken moet de uitval van leden zo veel mogelijk tegen gegaan worden. Door middel van de volgende actiepunten moet de participatie bij verenigingen verbeterd worden.

- Het sportaanbod beter afstemmen op de fysieke mogelijkheden van de sporters.
Sporters ouder dan 50 jaar kunnen niet alle sporten meer beoefenen zoals ze dat vroeger gewend waren. Een sportaanbod passend bij de fysieke mogelijkheden van deze doelgroep is niet voor iedere sport mogelijk. Voldoende sporten kunnen op elk niveau en elke leeftijd beoefend worden. Doelstelling is om de doelgroep 50+ aan het sporten te houden binnen de sportverenigingen in Dongen.
- Het flexibel omgaan met een verplicht lidmaatschap en eventueel bijbehorende (verplichte) activiteiten voor ouderen.
Verplichtingen, zoals een verplicht lidmaatschap en verplichte vrijwilligersactiviteiten, schrikt ouderen af om lid te worden of te blijven van een sportvereniging. Door deze verplichtingen te versoepelen wordt de drempel voor een lidmaatschap lager. Het is de taak van de verenigingen om een passend aanbod voor ouderen aan te bieden. Zo kunnen ouderen bijvoorbeeld gebruik maken van de accommodatie tijdens de daluren in ruil voor een reductie van het lidmaatschap, waardoor ook de bezettingsgraad van de accommodaties verbeterd.

²⁹ Met de inzet van het meedoenfonds wil de gemeente organisaties stimuleren om kwetsbare (eenzame) burgers/mensen met een beperking mee te laten doen aan activiteiten, liefst met een structureel karakter.

Planning

In het eerste beleidsjaar (2011) moet sportparticipatie van 50-plussers bij verenigingen op de agenda staan. Gezamenlijk en in samenwerking met de commerciële sportaanbieders moeten de mogelijkheden tot samenwerking en behoudt van de 50+ doelgroep voor de sportwereld onderzocht worden. Bij deze samenstelling wordt ook het aanbod van commerciële sportbedrijven meegenomen. Vanaf het tweede beleidsjaar (2012) moet deze aanpak uitgewerkt zijn en tot uitvoering gebracht worden. De beleidsjaren 2013 en 2014 moeten gebruikt worden om het project gericht bij te sturen.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Eerste beleidsjaar: 40 uur

Tweede beleidsjaar: 40 uur

Derde beleidsjaar: 30 uur

Vierde beleidsjaar: 30 uur

Totale ambtelijke belasting 140 uur

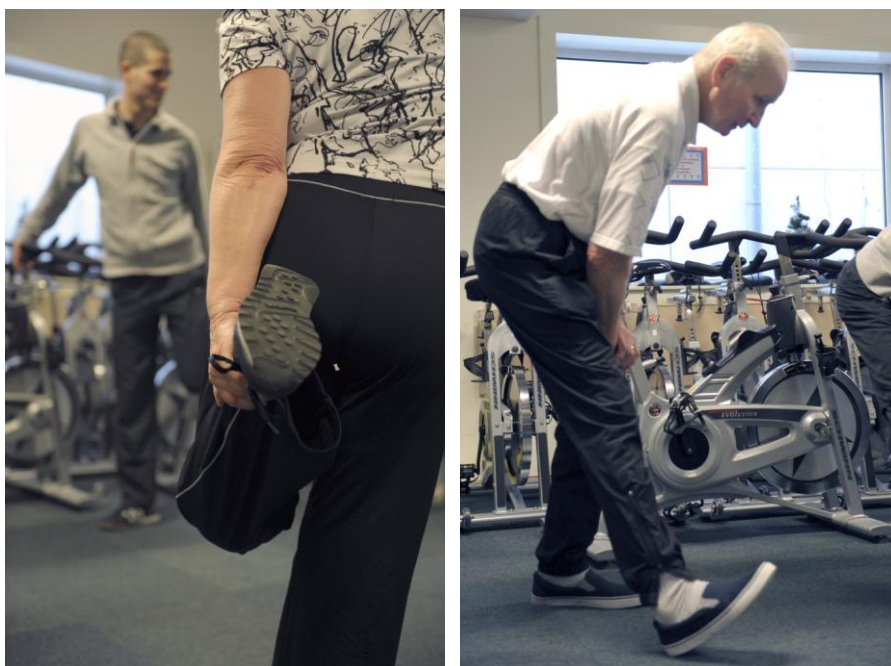
Organisatorische consequenties

De gemeente wil verbetering aanbrengen in de sportdeelname van 50-plussers binnen de sportverenigingen. Een sport en spelregels veranderen behoort niet tot de mogelijkheden van de gemeente. Wel kunnen de verenigingen aansluiten bij initiatieven van haar eigen sportbonden.

Voor het behoudt van de 50+ sporters gaat er binnen de gemeente gekeken worden naar samenwerkingsmogelijkheden tussen de verenigingen. De sporters moeten gemotiveerd en gestimuleerd worden om bijvoorbeeld een overstap te maken naar een sport die beter bij de fysieke mogelijkheden past. De drempel voor een switch in sport is nog groot. Belangrijk aspect is het verplichte lidmaatschap en bijbehorende (verplichte) activiteiten die er aan een lidmaatschap vastzitten. De commerciële aanbieders kennen wel een hoge participatie binnen de groep 50+. Het veldonderzoek heeft onvoldoende informatie opgeleverd om tot een concrete oplossing te komen. In overleg met de sportverenigingen en de commerciële sportaanbieders moet bekeken worden op welke manier de 50+ sporters gestimuleerd kunnen worden om te blijven sporten.

Financiële consequenties

De ambtelijke uren die vrijkomen door afronding van 'oud' beleid worden ingezet voor de uitvoering van 'nieuw' beleid. Voor de opstartperiode zijn er gelden beschikbaar uit het meedoenfonds. Ook wordt de mogelijkheid tot subsidieverstrekking door de provincie tegen het licht gehouden.

4.4 Overige doelgroepen

4.4.1 Inleiding

Behalve de doelgroepen jeugd en ouderen kent de sport meer doelgroepen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de gehandicapten- en allochtonenparticipatie. De doelgroep vrijwilligers zal in het hoofdstuk Ondersteuning aan bod komen.

4.4.2 Huidige situatie

Binnen de gemeente Dongen zijn er de afgelopen beleidsperiode twee verenigingen gestart met het aanbieden van gehandicaptensport. Met ondersteuning van de gemeente, in de vorm van subsidie (meedoenfonds), heeft atletiekvereniging Atledo een gehandicaptengroep opgestart. Voetbalvereniging D.V.V.C. is gestart met een gehandicapten voetbalteam. Voor de bevordering en stimulering van allochtonenparticipatie wordt in de huidige situatie geen specifiek beleid gevoerd.

4.4.3 Bouwstenen voor eventuele actualisatie van het participatiebeleid

4.4.3.1 Landelijk beleid versus lokale situatie

- Het ministerie van VWS wil de vernieuwing en versterking van de sportverenigingen aangrijpen om de gehandicaptensport beter te integreren binnen de breedtesport. *Hoewel er afgelopen jaren goede vorderingen zijn gemaakt met de integratie van gehandicaptensport bij sportverenigingen is blijvende aandacht nodig om meer gehandicapte sporters te laten integreren. Het ministerie gaat hierover in overleg met NOC*NSF en de sportbonden.*
- Het landelijk beleid kent geen specifiek allochtonen sportbeleid. Sport wordt door de het Rijk onder andere gezien als een hulpmiddel ter bevordering van de integratie in de samenleving als geheel.

Voor de lokale situatie geldt dat de gemeente Dongen geen specifieke allochtonen sportachterstanden kent. Binnen het sportbeleid wordt hier dan ook geen specifiek participatiebeleid voor ontwikkeld. Voor de gehandicaptensport geldt dat de gemeente zoveel als mogelijk aan wil sluiten bij de ambitie om iedere inwoner, ook inwoners met een beperking, binnen de mogelijkheden een leven lang te laten sporten.

4.4.3.2 Aanbevelingen uit de tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010

- In overleg met de sportverenigingen en organisaties voor mindervalide onderzoeken hoe en op welke manier sport door gehandicapten gestimuleerd kan worden. *Dit kan door middel van uitbreiding van het reguliere aanbod of door speciale activiteiten zoals een sport kennismakingsproject.*
- De aanbevelingen uit de tussenevaluatie van het sportbeleid geven geen directe aanknopingspunten die betrekking hebben op allochtonenparticipatie.

4.4.3.3 Uitgangspunten startnotitie gemeenteraad

Bij de ontwikkeling van het sportbeleid 2011-2014 wordt door de raad voorgesteld om:

- Allochtonen organisaties als actor te gebruiken bij de stimulering van allochtonen participatie.

In de uitgangspunten van de startnotitie van de gemeenteraad zijn er geen directe aanknopingspunten die betrekking hebben op gehandicaptenparticipatie.

4.4.3.4 Uitkomsten veldonderzoek

In Dongen zijn er in de voorgaande beleidsperiode vorderingen gemaakt met betrekking tot participatiemogelijkheden voor gehandicapten. Met een atletiek- en voetbalteam is er ingespeeld op de vraag van de gehandicapte inwoners uit de gemeente. Wanneer het huidige aanbod in de komende beleidsperiode behouden kan worden, wordt er tevens aan de vraag voldaan.

Zowel het enquêteonderzoek als de forumavond hebben geen directe aanknopingspunten die betrekking hebben op gehandicapten- of allochtonenparticipatie opgeleverd.

4.4.3.5 Overige ontwikkelingen

Met betrekking tot de overige doelgroepen in het hoofdstuk participatie zijn er geen overige ontwikkelingen.

4.4.4 Speerpunten 2011-2014 participatie voor de overige doelgroepen

De bouwstenen geven geen aanleiding om specifieke speerpunten voor de overige doelgroepen te formuleren. Er wordt daarom de keuze gemaakt geen specifiek doelgroepenbeleid op te stellen voor allochtonen of gehandicapten sporters.

(foto: Jaarlijks hardloopevenement Dwars door Dongen, georganiseerd door Atledo)

Atletiekvereniging Atledo heeft behalve een regulier atletiekaanbod sinds 2009 ook een speciaal atletiekaanbod voor gehandicapten sporters.

5. Ondersteuning verenigingen

5.1 Inleiding

Verenigingen zijn dé plek waar mensen samenkomen om hun sport te beoefenen. Uit de voorgaande hoofdstukken is gebleken dat er behoefte is aan ondersteuning op het gebied van, met name, vrijwilligersbeleid. In dit hoofdstuk, Ondersteuning verenigingen, wordt gekeken op welke manier de gemeente en de verenigingen elkaar kunnen ondersteunen om de bestaande knelpunten op te lossen.

‘Geen vereniging kan bestaan zonder vrijwilligers’

5.2 Huidige situatie

In de huidige situatie anticipeert de gemeente op signalen vanuit de sportwereld. In deze vraaggestuurde structuur worden opmerkingen, vragen of klachten beoordeeld en getoetst aan de richtlijnen van het sportbeleid. Met het gestarte vrijwilligerssteunpunt, onder de vlag van Stichting Richting, streeft de gemeente ernaar om verenigingen te ondersteunen op het gebied van vrijwilligersbeleid en de bestuurlijke organisatie van de verenigingen.

In de voorgaande beleidsperiode hebben de vier voetbalverenigingen elkaar op eigen initiatief opgezocht. Met het starten van gezamenlijke bijeenkomsten hebben de verenigingen tot doel om de onderlinge samenwerking te verbeteren en verenigingsoverkoepelende knelpunten op te lossen. Dit willen de verenigingen bereiken door, met name, kennisuitwisseling.

5.3 Bouwstenen voor eventuele actualisatie van het ondersteuningsbeleid

5.3.1 Landelijk beleid versus lokale situatie

Het ministerie van VWS streeft ernaar dat in 2012 circa 10% van de sportverenigingen zodanig ‘sterk’ zijn dat zij niet alleen in staat zijn om de eigen leden te bedienen, maar zich ook richten op het onderwijs, de naschoolse opvang, de wijk en/of op de (vaak kwetsbare) doelgroepen die in verhouding minder aan sport deelnemen. Het ministerie wil dit realiseren door de inzet van combinatiefuncties. Het ondersteunen van verenigingen op bestuurlijk of uitvoerend niveau in combinatie met ondersteuning van sport op het basisonderwijs is een mogelijke combinatiefunctie.

Om de Dongense knelpunten op te lossen en ambities tot een leven lang sporten waar te maken lijkt de landelijke aanpak (combinatiefunctie) voor Dongen erg zinvol. Voor de lokale situatie geldt dat de gemeente Dongen de landelijke knelpunten en ontwikkelingen herkent voor haar eigen gemeente. De gemeente wil graag een bijdrage leveren om deze knelpunten samen met de verenigingen op te lossen.

5.3.2 Aanbevelingen uit tussenevaluatie sportbeleid 2006-2010

De tussenevaluatie van het sportbeleid heeft geen directe aanknopingspunten die betrekking hebben op ondersteuning van verenigingen. Er wordt in het hoofdstuk jeugdparticipatie gesteld dat door gebrek aan voldoende (deskundige) vrijwilligers geen vervolg gegeven kan worden aan de projecten voortvloeiend uit de BOS Impuls. Deze constatering geeft het huidige vrijwilligerstekort bij de sportverenigingen treffend weer.

5.3.3 Uitgangspunten startnotitie gemeenteraad

De startnotitie heeft geen directe aanknopingspunten die betrekking hebben op de ondersteuning van verenigingen.

5.3.4 Uitkomsten veldonderzoek

Het werven en behouden van vrijwilligers wordt voor veel verenigingen in Dongen een steeds groter probleem. De problemen hebben betrekking op alle soorten functies, zowel doeners als denkers (leiders, trainers als bestuursfuncties). Dit probleem is zorgelijk voor de ontwikkeling en de toekomst van de sport in Dongen. Geen vereniging kan bestaan zonder vrijwilligers.

Tijdens de forumavond werden deze bevindingen omtrent de vrijwilligers bevestigd. In de huidige situatie koesteren de verenigingen hun vrijwilligers, maar diezelfde vrijwilligers hebben vaak erg veel taken en werkzaamheden. De gevolgen van deze situatie is dat wanneer een functie vrijkomt de drempel om deze functie opnieuw in te vullen hoog is. Er heerst nog veel onduidelijkheid over de functietaken en verantwoordelijkheden van vrijwilligersfuncties.

Verenigingen proberen dit op te lossen door functies te versmallen en functie inhoud te omschrijven. Om het tekort aan vrijwilligers op te lossen gebruiken de verenigingen verschillende methoden zoals:

- Het verplicht stellen van vrijwilligerstaken aan ouders waarvan de kinderen lid zijn van de sportverenigingen;
- Het verplicht stellen van vrijwilligerstaken voor junioren- en seniorenleden;
- Het creëren van een samenhorigheidsgedoe om vrijwilligers voor de vereniging te behouden en te werven;
- In de toekomst hopen de verenigingen gebruik te kunnen maken van scholieren die een maatschappelijke stage willen uitvoeren binnen de vereniging.

Bij het vrijwilligerssteunpunt van de gemeente blijkt dat specifieke verenigingsondersteuning vaak gezocht wordt bij de eigen sportbond. Het huidige vrijwilligersprobleem verdient een gemeentebrede aanpak. Hier kan het vrijwilligerssteunpunt een belangrijke rol vervullen. De gemeente zal in overleg met het steunpunt en de verenigingen moeten bezieen welke specifieke rol het steunpunt de komende beleidsperiode kan vervullen.

Communicatie en samenwerking

Samenwerking wordt in de komende beleidsperiode (2011-2014) erg belangrijk bij het oplossen van knelpunten. In de enquête is er om deze reden aandacht besteed aan de mate van tevredenheid over de communicatie tussen de verenigingen en de gemeente. Dit kan nog verbeterd worden door minder vraaggestuurd en meer pro actief de samenwerking aan te gaan. Voor de komende beleidsperiode is dit van groot belang om de knelpunten op te lossen³⁰.

5.3.5 Overige ontwikkeling

Maatschappelijke stage

Vanaf het schooljaar 2011 / 2012 zijn alle leerlingen van het voortgezet onderwijs verplicht een maatschappelijke stage (MaS) te lopen. De maatschappelijke stage is bedoeld om jongeren kennis te laten maken met en een onbetaalde bijdrage te leveren aan de samenleving.

De maatschappelijke stage is een vorm van leren binnen of buiten de school, waarbij leerlingen vanuit de school door het doen van vrijwilligersactiviteiten kennismaken met:

- vrijwilligerswerk;
- het dragen van verantwoordelijkheid voor een ander en/of een maatschappelijke belang;
- het reilen en zeilen van een vrijwilligers- of non-profitorganisatie.

Met de aanwezigheid van middelbaar onderwijs binnen de gemeente Dongen liggen er kansen voor de inzet, ondersteuning en behoudt van jongeren bij sportverenigingen door middel van de maatschappelijke stage. Jongeren kunnen overal waar vrijwilligers al actief zijn als stagiair aan de slag.

Als jongeren een positieve maatschappelijke stage hebben gelopen, nodigt dit hen mogelijk uit om vrijwilligerswerk te blijven doen binnen de sportverenigingen. Stichting Richting zal als intermediair vraag en aanbod bij elkaar brengen³¹.

³⁰ De enquêteresultaten met betrekking tot samenwerking zijn te vinden in bijlage 13 Onderzoeksresultaten onder het kopje Samenwerking.

³¹ De gemeentelijke conceptvisie op maatschappelijke stages is te vinden in bijlage 8.

5.4 Speerpunten 2011-2014 Ondersteuning verenigingen

Sterke en goed georganiseerde verenigingen zijn de belangrijkste voorwaarden om het voorliggend beleidsplan te laten slagen. Enkele verenigingen zijn goed op weg om een sterke en stabiele vereniging op bestuurlijk en organisatorisch niveau te worden. Andere verenigingen geven aan niet te weten hoe enkele negatieve ontwikkelingen het hoofd te bieden en hebben behoefte aan ondersteuning. De bereidheid van zowel de grote als kleine verenigingen is aanwezig om elkaar te helpen. Echter ook de gemeente moet hier haar steentje aan bijdrage. Verenigingen die goed bestuurd worden zijn in de toekomst erg belangrijk voor de gemeente om een bijdrage te leveren aan de realisatie van de gemeentelijke ambitie een leven lang sporten in Dongen. Daarom wil de gemeente Dongen de verenigingen ondersteunen bij het oplossen van de vrijwilligersproblemen.

De speerpunten voor de ondersteuning van de verenigingen zijn:

Speerpunt 1

Het terugdringen van het vrijwilligerstekort bij de verenigingen.

Inhoudelijke consequenties

Om het vrijwilligerstekort bij de verenigingen op te lossen zullen de problemen die ervaren worden weggewenomen moeten worden. Met onderstaande actiepunten levert de gemeente hier een bijdrage aan.

- Het opleiden van vrijwilligers;
Uit de bouwstenen kan geconcludeerd worden dat er bij de verenigingen onvoldoende deskundige vrijwilligers zijn.
- Opstellen van een vrijwilligersbeleid;
Er heerst nog veel onduidelijkheid over de functietaken en verantwoordelijkheden van vrijwilligersfuncties. De drempel om een vrijwilligersfunctie wordt mede om deze reden te hoog gevonden. Het ontbreken van een gericht vrijwilligersbeleid en functieomschrijving ontbreekt. Hierin kan een vrijwilligersbeleid uitkomst bieden.
- Inzet van de maatschappelijke stage (MaS).
De MaS kan in de komende beleidsjaren zorgen voor extra hulp bij vrijwilligerswerkzaamheden en een bijdrage leveren in het oplossen van het vrijwilligerstekort

Planning

In het eerste beleidsjaar (2011) worden de verenigingen uitgenodigd om deel te nemen aan een verkennend gesprek tussen de gemeente, het vrijwilligerssteunpunt en de verenigingen zelf. Hier wordt een plan van aanpak opgesteld voor de ontwikkeling van een vrijwilligersbeleid bij de verenigingen. Vervolgens gaat het vrijwilligerssteunpunt samen met de verenigingen aan de slag. Het opstellen van een vrijwilligersbeleid heeft de eerste twee beleidsjaren prioriteit waarna het opleiden van vrijwilligers in het derde en vierde beleidsjaar aan de orde komt. De MaS zal gedurende de gehele beleidsperiode ingevoerd worden. Dit gebeurt in samenwerking tussen het vrijwilligerssteunpunt, het Cambreur College en de verenigingen. De gemeente houdt de gehele beleidsperiode de regie op de ontwikkelingen en stuur bij wanneer dit nodig is.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Eerste beleidsjaar: 60 uur

Tweede beleidsjaar: 60 uur

Derde beleidsjaar: 60 uur

Vierde beleidsjaar: 60 uur

Totale ambtelijke belasting: 240 uur

Organisatorisch consequenties

De actiepunten uit de inhoudelijke consequenties zorgen ook voor organisatorische consequenties.

- Het opleiden van vrijwilligers;
Voor het opleiden van vrijwilligers wordt het vrijwilligerssteunpunt van Stichting Richting ingezet. Het steunpunt heeft specifieke kennis in huis voor het begeleiden en aansturen van vrijwilligers. Aan de gemeente de taak om beide partijen samen te brengen en aan te sturen op een samenwerking. Het doel is om de verenigingen in de toekomst in staat te stellen zelf intern vrijwilligers op te leiden en te ontwikkelen.
- Opstellen van een vrijwilligersbeleid;
Het opstellen van een vrijwilligersbeleid is een middel om te zorgen voor een goede leiding over een vrijwilligersbestand van een vereniging. Het vrijwilligerssteunpunt heeft ook de kennis in huis om verenigingen te helpen met het opstellen van een vrijwilligersbeleid. Het doel van een vrijwilligerbeleid is het zorgen voor een inzichtelijke functieomschrijvingen, toekomstvisie en terugdringen van vrijwilligerstekorten.
- Inzet van de maatschappelijke stage.
De maatschappelijke stage is een middel van de overheid om verenigingen te helpen bij het terugdringen van het vrijwilligersprobleem en jongeren te laten zien dat vrijwilligerswerk een dankbare functie kan vervullen. Het sportverenigingsleven is een ideale vrijwilligerslocatie voor deze scholieren en biedt de verenigingen de mogelijkheid tot het terugdringen van haar vrijwilligersproblemen.

Financiële consequenties

Voor het uitvoeren van de planning hebben de kosten enkel betrekking op de geschatte inzet van ambtelijke uren. De uren die vrijkomen door afronding van 'oud' beleid worden ingezet voor de uitvoering van 'nieuw' beleid.

Speerpunt 2

Het subsidiecontract met Stichting Richting aanpassen.

Inhoudelijke consequenties

Om te ondersteunen en een vrijwilligersbeleid te ontwikkelen zal er een intensievere en specifieke ondersteuning door het vrijwilligerssteunpunt (Stichting Richting) noodzakelijk zijn. Dit betreft begeleiding door het vrijwilligerssteunpunt in ondersteuning en begeleiding bij het opleiden van vrijwilligers, de ontwikkeling van een vrijwilligersbeleid en de integratie van de maatschappelijke stage binnen de breedtesport. Deze ontwikkelingen zijn in het bestaande subsidiecontract tussen de gemeente en de Stichting Richting niet opgenomen. Hiervoor zullen in de komende beleidsperiode andere afspraken gemaakt moeten worden.

Planning

In het eerste beleidsjaar (2011) zal in overleg met Stichting Richting gericht vastgesteld worden hoeveel uren er nodig zijn om alle geïnteresseerde verenigingen zorgvuldig te kunnen begeleiden. Deze afspraken moeten vastgelegd worden in het nieuwe subsidiecontract. Aan het eind van de beleidsperiode (2014) wordt in samenspraak met het vrijwilligerssteunpunt geëvalueerd en aanbevelingen aangedragen voor de opvolgende beleidsperiode.

Geschatte inzet ambtelijke uren:

Eerste beleidsperiode: 20 uur

Tweede beleidsperiode: 20 uur

Derde beleidsperiode: 20 uur

Vierde beleidsperiode: 30 uur

Totale ambtelijke belasting: 100 uur

Organisatorisch consequenties

De gemeente vervuld binnen de vrijwilligersondersteuning bij de verenigingen door het vrijwilligerssteunpunt een aansturende rol. Voor de uitvoering en de ondersteuning van het vrijwilligersbeleid zijn Stichting Richting en het vrijwilligerssteunpunt verantwoordelijk. Aan de gemeente de taak om het ingezette beleid aan te sturing te geven en aan het einde van de beleidsperiode met de betrokkenen te evalueren.

Financiële consequenties

Het aanpassen van het subsidiecontract voor Stichting Richting mag geen extra financiële investeringen van de gemeente vragen. Hiervoor geldt 'oud' beleid inzetten voor 'nieuw' beleid. Voor de ambtelijke uren geldt dat de uren die vrijkomen door afronding van 'oud' beleid worden ingezet voor de uitvoering van 'nieuw' beleid.

6. Conclusies en aanbevelingen

Door investeringen in de sport, in de afgelopen beleidsperioden kan de gemeente Dongen bouwen op een stevige voorzieningenfundering en een breed verenigingsleven. Het gevoerde beleid en het hoge voorzieningenniveau stelt de inwoners van Dongen in staat zowel sport op een laagdrempelig niveau te kunnen beoefenen alsmede erbij betrokken te kunnen zijn.

De probleemstelling die voorafgaand aan het opstellen van de sportnota is opgesteld en beantwoord gaat worden is:

Hoe kan een nieuw sportbeleid (2011-2014) ertoe bijdrage dat er, voor de komende jaren een beleid gevoerd wordt waarbij de inwoners van de gemeente Dongen naar eigen aanleg en in overeenstemming met hun mogelijkheden op een verantwoorde wijze sport kunnen beoefenen, dan wel daarbij betrokken kunnen zijn?

De conclusie op bovenstaande probleemstelling, voortkomend uit de voorliggende sportnota 2011-2014, is:

Om als gemeente zorg te kunnen blijven dragen voor sportfaciliteiten die de inwoners van Dongen in staat stelt op een verantwoorde wijze sport te kunnen beoefenen zal er de komende beleidsperiode, met de huidige financieel zorgelijke situatie bij de gemeente, een beleid gevoerd moeten worden, gericht op handhaving van het huidige sportaanbod door meer clustering en multifunctioneel gebruik van accommodaties, meer participatie van de doelgroepen jeugd en ouderen en een intensievere ondersteuning van het verenigingsleven.

In de komende beleidsperiode (2011-2014) zal het sportbeleid haar prioriteiten moeten stellen op drie pijlers: accommodaties, participatie van jeugd en ouderen en samenwerking met en tussen sportverenigingen. Aansluiten bij het landelijk sportbeleid, de Impuls brede school, sport en cultuur met bijbehorende combinatiefunctie, is binnen de huidige financiële kaders van het sportbeleid niet uitvoerbaar, maar wel gewenst.

Onderstaand de drie pijlers van het sportbeleid 2011-2014.

Clustering en multifunctionaliteit van de gemeentelijke accommodaties

De financieel moeilijke situatie van de gemeente heeft haar weerslag op de mogelijkheden voor de ontwikkeling van het Dongense sportbeleid. Met name het hoge voorzieningenniveau zorgt voor hoge kosten voor de instandhouding van de sportvoorzieningen. Gemeentelijke bezuinigen op sport zijn niet uit te sluiten en het behouden van het huidige voorzieningenniveau en de laagdrempeligheid van de sport kan alleen behouden blijven wanneer de kosten dalen of de opbrengsten stijgen. Clustering en multifunctioneel gebruik van accommodaties heeft de prioriteit om de kosten te drukken en een toekomst bestendig sportaccommodatie aanbod te behouden.

Vraag en aanbod beter afstemmen met betrekking tot participatie doelgroepen jeugd en ouderen

Uit onderzoek blijkt dat participatie stimulering van de specifieke doelgroepen jeugd en ouderen de aandacht nodig heeft. Binnen de gemeente is er voldoende sportaanbod voor beide doelgroepen. Het knelpunt bij de jeugdparticipatie geldt voor de leeftijdsgroep 14-17 jaar die op deze leeftijd stoppen met sporten. De vraag en het aanbod zijn onvoldoende afgestemd op de wensen en behoefte van de doelgroep. Gerichte stimulering door de gemeente voor deze jeugdgroep, is gezien de beperkte inzetbaarheid van ambtelijke uren beperkt uitvoerbaar. Een stimulering die een combinatiefunctionaris wel uit zou kunnen voeren. Ook voor de ouderen geldt dat er voldoende sportaanbod aanwezig is en het ontbreekt aan een goede afstemming tussen vraag en aanbod. Het aanbieden van een specifiek doelgroepgericht sportaanbod voor ouderen gaat de komende beleidsperiode met het 'Senioren Actief' project verder ontwikkeld worden.

Samenwerking en begeleiding van en met sportverenigingen

Voor de gemeente is het uitgangspunt van samenwerking: sportverenigingen gericht te ondersteunen, kennis te bundelen en verenigingen meer te betrekken bij de uitvoering van het sportbeleid. De gerichte ondersteuning heeft betrekking op het oplossen van het vrijwilligerstekort die, wanneer er niets gebeurt, de komende jaren groter zal worden. Om de continuïteit van het verenigingsleven te waarborgen is specifieke begeleiding op gebied van werving en scholing van vrijwilligers noodzakelijk. Het vrijwilligerssteunpunt kent een breed aanbod maar hier wordt nog te weinig gebruik van gemaakt door de verenigingen. Hier moeten door zowel vraag als aanbod stappen gezet worden naar de overtuiging dat een vrijwilligersbeleid bij iedere vereniging noodzakelijk is. De maatschappelijke stage voor scholieren, die de komende beleidsperiode verplicht wordt, zal een belangrijk gespreksonderwerp zijn. Aan de gemeente de taak om de partijen bij elkaar te brengen en richting te geven aan de ambitie een leven lang sporten.

Met bovenstaande drie pijlers wordt het sportbeleid voor de komende jaren geschetst. Doelstelling van het gehele sportbeleid is het behoudt van het huidige sportaanbod, voorzieningenniveau en het verenigingsleven. Wanneer in de komende beleidsperiode alsnog ruimte gevonden wordt voor de invoering van de Impuls brede school, sport en cultuur met bijbehorende combinatiefunctie dan moeten de doelstellingen met betrekking tot ontwikkeling van het sportbeleid ambitieuzer opgesteld worden. Gerichte doelgroepstimulering voor met name de jeugd en de ondersteuning van verenigingen krijgt hierbij de prioriteit.

's Gravenmoer

Dongen

Klein Dongen-Vaart

7. Financiële verantwoording 2011-2014

Onderstaande financiële verantwoording is een raming met betrekking tot de inzet van ambtelijke uren en de financiële inzet die nodig zijn voor de uitvoering van de speerpunten uit het sportbeleid 2011-2014. Voor het uitvoeren van beleid is financiële speelruimte nodig. Gezien de huidige financiële situatie is bepaald dat er per speerpunt een bescheiden budget van € 250 per jaar beschikbaar te stellen. Onderstaand de financiële verantwoording in een overzicht die de gehele beleidsperiode (2011-2014) bestrijkt.

Onderwerp	Geschatte inzet ambtelijke uren	Geschatte financiële inspanning	Dekking
Algemeen beleid	208	€ 2.000	€ 2.000
- <i>Speerpunt 1</i>	-		
- <i>Speerpunt 2</i>	160	€ 1.000	€ 1.000 (*1)
- <i>Speerpunt 3</i>	48	€ 1.000	€ 1.000 (*1)
Accommodatiebeleid	240	€ 431.000	€ 431.000
- <i>Speerpunt 1</i>	48	€ 1.000	€ 1.000 (*1)
- <i>Speerpunt 2</i>	192	€ 430.000	€ 430.000 (*2)
Sportparticipatie	662	€ 298.246	€ 111.500
<i>Jeugd</i>			
- <i>Speerpunt 1</i>	66	€ 295.246	€ 108.500 (*1)
- <i>Speerpunt 2</i>	186	€ 1.000	€ 1.000 (*1)
<i>Ouderen</i>			
- <i>Speerpunt 1</i>	270	€ 1.000	€ 1.000 (*1)
- <i>Speerpunt 2</i>	140	€ 1.000	€ 1.000 (*1)
Ondersteuning verenigingen	340	€ 3.000	€ 3.000
- <i>Speerpunt 1</i>	240	€ 1.000	€ 1.000 (*1)
- <i>Speerpunt 2</i>	100	€ 1.000	€ 1.000 (*1)
Uitvoering sportbeleid + overig	786	€ 2.500	€ 2.500 (*3)
Totaal	2236	€ 734.746	€ 550.000
Dekking			-€ 184.746

*1

Deze gelden kunnen vrijgemaakt worden wanneer er 1 gymnastieklokaal opgeheven wordt. Het opheffen van een gymnastieklokaal levert een besparing van €30.000 per jaar op. Bestaande uit €20.000 besparingen op schoonmaak, personeel, energie, verzekeringen, etc. De overige €10.000 besparing bestaat uit besparingen op de reservering van onderhoudskosten voor de instandhouding van de accommodatie. Dit brengt de totale opbrengsten voor het opheffen van een gymnastieklokaal op €120.000 in 4 jaar.

*2

De dekking voor het onderhoud van de sportaccommodaties wordt gevonden in de voorzieningen sport. Deze is gebaseerd op de meerjaren onderhoudprognoses (mop). Jaarlijks wordt er in deze voorzieningen een storting conform de mop overgemaakt uit het gemeentelijk budget.

*3

Reservering overige onvoorziene uitvoeringskosten van bovenstaande speerpunten.

7.1 Dekking

De dekking binnen bovenstaande financiële verantwoording is negatief. Dit negatieve saldo wordt veroorzaakt door de inzet van de Impuls brede school, sport en cultuur en bijbehorende combinatiefunctie. Binnen de huidige financiële kaders van het sportbeleid kan er ruim €108.000 vrijgemaakt worden. Voor de beschikking over deze gelden dient er een gymnastiekzaal te verdwijnen. Zoals uit voorliggende sportnota blijkt, wordt er veel waarde toegekend aan de inzet van de Impuls. Voor de overbrugging van het vastgestelde dekkingstekort zijn verschillende mogelijkheden:

- I. Een heroverweging van het jeugdbeleid waarbij wordt onderzocht naar een aanvulling of een totale dekking van het huidige tekort;
- II. Meer inkomsten uit de sport genereren door een heroverweging van het tarievenbeleid;
- III. Een extra investering voor het te voeren sportbeleid door de gemeenteraad.

7.2 Budgetoverzicht sport 2009-2010

Het sportbeleid omvat meer kosten dan enkel voor het uitvoeren van het sportbeleid. Onderstaand een overzicht van de gerealiseerde kosten van de sport in Dongen uit 2009 en een begroting van de kosten voor 2010. Voor de uitvoering van het sportbeleid 2011-2014 is in de tweede tabel een overzicht te vinden van de geschatte inzet van de ambtelijke uren in deze beleidsperiode.

	Gerealiseerd 2009	Kapitaal lasten 2009	Begroot 2010
Sportbeleid/sportsubsidies	€ 132.555		€ 103.862
Sport kennismakingsprojecten	€ 30.860		€ 91.556
Sporthal de Salamander	€ 179.412	€ 250.852	€ 295.774
Zwembad De Vennen	€ 196.236	€ 317.166	€ 542.118
Overige binnensportaccommodaties	€ 58.534	€ 35.917	€ 98.220
Overige buitensportorganisaties	€ 23.251	€ 105.393	€ 134.967
Voetbalaccommodaties	€ 133.048	€ 57.826	€ 239.018
Geprogrammeerd onderhoud accommodaties	€ 83.512		€ 243.648
Totaal	€ 837.408	€ 767.154	
Totale kosten	€ 1.604.562		€ 1.749.163

Ambtelijke uren inzetbaar voor uitvoering van het sportbeleid 2011-2014				
	2011	2012	2013	2014
Reguliere inzet sportbeleid	850	850	850	850
<i>Geschatte inzet ambtelijke uren voor uitvoering van de speerpunten.</i>				
Algemeen beleid	52	52	52	52
Accommodatiebeleid	60	60	60	60
Jeugdbeleid	72	60	60	60
Ouderenbeleid	130	100	90	90
Ondersteuning verenigingen	80	80	80	90
Uitvoering sportbeleid en onvoorziene zaken	181	223	233	223
Totaal	1425	1425	1425	1425

